

CRKVA ISUSA KRISTA SVETACA POSLJEDNJIH DANA · LISTOPAD 2019.

Ljahona

**Djeca se susreću
s pornografijom –
Kako ljubav može
pomoći, stranica 36**

Jasnoća evanđeoske
leće, stranica 12

Pet načina kako je Isus
zaštitio djecu, stranica 18

Proslava 100 godina
hramskih blagoslova na
Pacificu, stranica 28

CRKVA
JE
OVDJE

Antananarivo **Madagask**

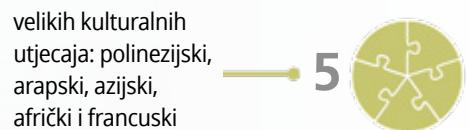
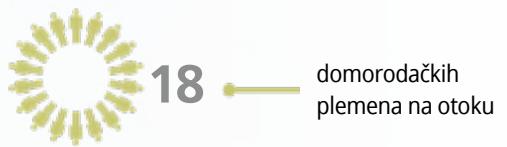

ar

FOTOGRAFIJA: GETTY IMAGES

Slijedi nekoliko činjenica o Madagaskaru i Crkvi tamo:

1986. U Bordeauxu u Francuskoj kršten prvi član iz Madagaskara

1990. Petero ljudi kršteno i potvrđeno

1998. Oformljena prva misija

2000. Oformljen prvi kolčić

Isus voli našu djecu

Puno vremena provodim razmišljajući o djeci. Volim djecu iz svojeg kruga obitelji i prijatelja. Uz to, moj posao u časopisima Crkve uključuje stvaranje i uređivanje stranica za djecu diljem svijeta. No prije nekoliko godina, shvatila sam da nikada nisam proučavala što Sveti pisma naučavaju o djeci. Stoga sam odlučila pročitati Novi zavjet i Mormonovu knjigu te obratiti posebnu pažnju na to što bih mogla naučiti o ovoj posebnoj skupini.

Bila je to vježba koja je promijenila život! Među mnogim istinama koje sam otkrila, najvrednija bila je povećano razumijevanje o tome koliko je Isusu stalo do djece. On je opetovan posluživao djeci kao određenoj skupini, izdvojenoj od ostalih. Kako možemo slijediti njegov primjer?

U svojem članku na stranici 18 iznosim neke od lekcija koje sam prikupila iz tog iskustva proučavanja Svetih pisama, sjedinjeno s idejama i doprinosima stručnjaka u području sprječavanja zlostavljanja.

Djeca su tako dragocjena. Nadam se da možemo zajedno raditi da bismo ih zaštitili i osnažili, odnoseći se prema njima kako bi se Isus odnosio!

S ljubavlju,
Marissa Widdison

Blagoslov evanđeoskog gledišta
starješina Gary E. Stevenson

12

Hram Laie Havaji:
Stoljeće sabiranja
Clinton D. i Angela R.
Christensen

28

Jesam ili bio sam:
To je pitanje
starješina Joni L. Koch

24

Suočavanje s pornografijom:
zaštiti, reagirati i iscijeliti
Joy D. Jones

36

Sadržaj

5 Zaštitići djecu od pornografije

6 Prikazi vjere

Wilson Di Paula – San José, Urugvaj

Kad je Wilson doživio tešku nesreću na motociklu i njegova je žena umrla ubrzo nakon toga, on nije znao što činiti. Ali evanđelje je pružilo odgovore.

8 Načela posluživanja

Nedostaje li vam ovaj ključan dio posluživanja?

Trebamo ne samo »plakati s onima koji plaču« već i »radovati se s onima koji se raduju«. Slijede četiri načina kako možete činiti upravo to.

12 Blagoslovi evanđeoskog gledišta

starješina Gary E. Stevenson

Dok održavamo duhovnu ravnotežu, imat ćemo bolje evanđeosko gledište.

18 Zaštita djece

Marissa Widdison

Isus Krist je volio i štitio djecu. Kako možete slijediti njegov primjer?

24 Jesam ili bio sam: To je pitanje

starješina Joni L. Koch

Lako je suditi drugima, ali moramo biti pažljivi da sudimo pravedno i vidimo druge kao što ih Bog vidi.

28 Hram Laie Havaji: Stoljeće sabiranja

Clinton D. i Angela R. Christensen

Tijekom 100 godina, hram na Havajima omogućavao je svećima diljem Pacifika da prime hramske blagoslove.

32 Glasovi svetaca posljednjih dana

Dvije su sestre vođene služiti; poruka misionara stvorila je razliku;

biskup odlučuje što učiniti sa svojim bonusom; pismo pomaže popraviti narušeni odnos.

36 Suočavanje s pornografijom: zaštitići, reagirati i iscijeliti

Joy D. Jones

Djeca su izložena pornografiji i ona utječe na njih, ali vaša im ljubav može pomoći izbjegći i nadvladati njezin štetan utjecaj.

Za brzo čitanje

Na koricama
Fotografija: Getty Images,
korišteno u ilustrativne
svrhe, modeli pozirali

Odsjeci

Mlade odrasle osobe

42

Ovo se izdanje bavi pitanjem **što učiniti** ako izlazite **s nekim** tko se muči **s pornografijom** i iznosi **priče nade** od drugih koji su se suočili s pornografijom u svojim vezama.

Mladi

50

Što znači biti **pravi prijatelj**, kako jedna mlada osoba **iznosi evanđelje** i podsjećanje na glavni ugaoni kamen Crkve.

Djeca

Prijatelj

Otkrijte **kako voljeti druge** kao što to Isus čini. Molitva pomaže Prodiju kad se boji. Florence postaje medicinska sestra. Možete se **pripremati za hram**.

ISTAKNUTI ČLANCI SAMO U DIGITALNOM IZDANJU

Ja sam se borila da prevladam pornografiju. Zašto neće on?

Ime uskraćeno

Mlada odrasla osoba iz Gvatamale iznosi svoje iskustvo povjerenja u Gospodina kako bi donijela tešku odluku.

Kako sam naučio reagirati kada netko prizna da se muči s pornografijom

Ime uskraćeno

Spoznaja o nečijoj uporabi pornografije može uzrokovati razne osjećaje, no ova se mlada odrasla osoba oslonila na Spasitelja da bi znala kako reagirati s ljubavlju.

Krenuti dalje nakon spoznaje da moj zaručnik koristi pornografiju

Ime uskraćeno

Mlada odrasla osoba s Tahitija iznosi svoje uvide o tome kako je pornografija utjecala na njezin odnos.

LISTOPAD 2019., SV. 18, BR. 2
LIJAHONA 18610-119

Međunarodni časopis Crkve Isusa Krista svetaca posljednjih dana

Prvo predsjedništvo: Russell M. Nelson,
Dallin H. Oaks, Henry B. Eyring

Zbor Dvanaestorce apostola: M. Russell Ballard,
Jeffrey R. Holland, Dieter F. Uchtdorf, David A. Bednar,
Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L.
Andersen, Ronald A. Rasband, Gary E. Stevenson,
Dale G. Renlund, Gerrit W. Gong, Ulisses Soares

Urednik: Randy D. Funk

Savjetnici: Becky Craven, Sharon Eubank, Cristina B.
Franco, Walter F. González, Larry S. Kacher, Larry S.
Kacher, Adrián Ochoa, Michael T. Ringwood,
Vern P. Stanfil

Glavni direktor: Richard I. Heaton

Direktor crkvenih časopisa: Allan R. Loyborg

Poslovni upravitelj: Garff Cannon

Glavni urednik: Adam C. Olson

Pomoćnik glavnog urednika: Ryan Carr

Pomoćnik u izdavaštvu: Camila Castrillón

Tekst i uređivanje: David Dickson, David A. Edwards,
Matthew D. Flinton, Garrett H. Garff, Jon Ryan Jensen,
Aaron Johnston, Charlotte Larcabal, Michael R. Morris,
Eric B. Murdock, Joshua J. Perkey, Jan Pinborough,

Richard M. Romney, Mindy Selu, Lori Fuller Sosa,
Chakell Wardleigh, Marissa Widdison

Glavni umjetnički direktor: J. Scott Knudsen

Umjetnički direktor: Tadd R. Peterson

Dizajn: Jeanette Andrews, Fay P. Andrus, Mandie
Bentley, C. Kimball Bott, Thomas Child, Joshua Dennis,
David Green, Colleen Hinckley, Eric P. Johnsen, Susan
Lofgren, Scott M. Mooy, Emily Chieko Remington,
Mark W. Robison, K. Nicole Walkenhorst

Koordinatorica za intelektualno vlasništvo:
Collette Nebeker Aune

Voditeljica produkcije: Jane Ann Peters

Producija: Ira Glen Adair, Julie Burdett, Thomas G.
Cronin, Bryan W. Gygi, Ginny J. Nilson, Marissa M.
Smith

Grafička priprema: Joshua Dennis, Ammon Harris

Direktor tiska: Steven T. Lewis

Direktor distribucije: Nelson Gonzalez

Distribucija:
Corporation of the Presiding Bishop of
The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints
Steinmühlestrasse 16, 61352 Bad Homburg v.d.H.
Njemačka

Podaci o preplatni:

Za preplatu ili promjenu adresu molimo vas
kontaktirajte Službu za kupce

Besplatni telefon: 0800 2950 2950

Tel: +49 (0) 6172 4928 33/34

E-mail: orderseu@ldschurch.org

Online: store.lds.org

Cijena jednogodišnje preplate: 4,65 kn za Hrvatsku i

0,53 eura za Crnu Goru

Tekstove i pitanja šaljite na Liahona, Room 2420,
50 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150-0024, USA; ili e-mail:

liahona@ChurchofJesusChrist.org

Lijahona (pojam iz Mormonove knjige koji znači
»kompas« ili »smjerišč«) izdaje se na albanskom,

armenskom, bislama, bugarskom, kambodžanskom,
cebuano, kineskom, kineskom (pojednostavljenom),
hrvatskom, češkom, danskom, nizozemskom,

engleskom, estonskom, fidžijskom, finskom,
francuskom, njemačkom, grčkom, madarskom,
islandskom, indonezijskom, talijanskom, japanskom,

kiribati, korejskom, letonskom, litvanskom,
malagaškom, maršalskom, mongolskom, norveškom,
poljskom, portugalskom, rumunjskom, ruskom,

samoanskom, slovenskom, svahili, španjolskom,
švedskom, tagaloškom, tahičanskom, tajskom, tongan,
ukrajinskom, urdu i vjetnamskom. (Učestalom izdanju
ovisi o jeziku.)

© 2019 Intellectual Reserve, Inc. All rights reserved.

Tiskano u Njemačkoj.

Podaci o autorskim pravima: Osim ako to nije
drugacije navedeno, pojedinci mogu umnažati
materijal iz Lijahone za osobnu ili nekomercijalnu

SAZNAJTE VIŠE

U aplikaciji Evanđeoska knjižnica ili na stranici liahona.ChurchofJesusChrist.org možete:

- pronaći trenutno izdanje;
- otkriti sadržaj samo u digitalnom izdanju;
- pretražiti prethodna izdanja;
- predati svoje priče i povratne informacije;
- pretplatiti se ili darovati pretplatu;
- poboljšati proučavanje s digitalnim alatima;
- podijeliti omiljene članke i videozapise;
- preuzeti ili ispisati članke.

KONTAKTIRAJTE NAS

Pošaljite svoja pitanja i povratne
informacije putem e-pošte na
liahona@ChurchofJesusChrist.org.

Predajte svoje priče koje promiču vjeru putem
stranice liahona.ChurchofJesusChrist.org ili ih
pošaljite poštom na adresu:

Liahona, flr. 23

50 E. North Temple Street

Salt Lake City, UT 84150-0023, SAD

ZAŠTITITI DJECU OD PORNOGRAFIJE

Sestra Joy D. Jones, opća predsjednica Male škole, izražava da je ljubav najsnažnije oružje protiv pornografije: »Kao što popularna krilatica kaže: 'pornografija ubija ljubav', no također upamtimo da ljubav ubija pornografiju.« Slijede tri načina kako izražavanje ljubavi čuva djecu protiv utjecaja pornografije.

ZAŠTITA:

»Volim te«

Stvorite odnos u kojem se vaša djeca osjećaju sigurno i voljeno.

REAKCIJA:

»I dalje te volim«

Razgovorajte sa svojom djecom o pornografiji i pozovite ih da vam dođu s pitanjima.

ISCJELJENJE:

»Uvijek ču te voljeti«

Uvjerite svoju djecu da se vaša ljubav ne mijenja čak i ako se muče s pornografijom.

Sestra Jones objašnjava više o svakoj od ovih ideja u svom članku na stranici 36.

ŠTO MOŽETE UČINITI

- Neka vam bude ugodno razgovarati s vašom djecom o seksualnosti i o tome kako ih zaštитiti od pornografije.
- Pomozite djeci razumjeti zašto.
- Svaki pametni telefon, tablet i računalo trebaju imati zaštitu, čak i oni koji pripadaju tinejdžerima i odraslima.
- Nikada nemojte ostaviti nikoga samog u sobi na medijskom uređaju.
- Nemojte osuđivati djecu koja iznesu borbu s pornografijom.

»Mi čuvamo našu djecu do trenutka kad se mogu sama čuvati.«

Jason S. Carroll, profesor obiteljskog života na Sveučilištu Brighama Younga.

Wilson Di Paula

San José, Urugvaj

Nesreća na motociklu ostavila je Wilsona paraliziranim. Godinu dana kasnije njegova je žena preminula. Kao udovac s dvije djevojčice Wilson nije znao što činiti. Nije znao postoji li svrha u životu. Wilson je mogao postati ogorčen. Umjesto toga, počeo je tražiti istinu.

FOTOGRAF: CODY BELL

OTKRIVITE VIŠE

Pogledajte više o Wilsonovom putovanju vjere, uključujući dodatne fotografije, u verziji ovog članka na internetu ili u aplikaciji Evanđeoska knjižnica na ChurchofJesusChrist.org/go/10196.

KAKO PREDATI PRIKAZ VJERE

Na stranici liahona.ChurchofJesusChrist.org, možete poslati kratki opis i fotografiju visoke rezolucije nekoga čija vas vjera nadahnjuje.

Imao sam mnoga pitanja. Zašto se loše stvari događaju? Išao sam kroz život nastojeći činiti ispravno i moja mi je žena bila uzeta i ostao sam u invalidskim kolicima, tada su liječnici morali operirati glavu moje kćeri da uklone tumor. Počeo sam misliti da nema svrhe u životu.

Shvatio sam da trebam pronaći istinu. Istražio sam različite vjere i pronašao Crkvu Isusa Krista svetaca posljednjih dana. Osjetio sam da je istinita.

Sada znam da postoji svrha za život na Zemlji. Mi smo ovdje kao dio vječnog nauma Nebeskog Oca. Imamo Spasitelja koji je nadvladao smrt i uskrsnuo. Spoznaja o tome daje mi snagu. Sada nastojim ustrajati i nastaviti dalje. Imam svrhu i znam da, ako nastojim živjeti dostojnim životom, mogu imati vječnu obitelj.

Načela posluživanja

Nedostaje li vam ovaj *ključan dio* posluživanja?

Posluživanje je »rad[ovati] se s onima koji se raduju«, baš kao što je »pla[kati] s onima koji plaču« (Rimljanima 12:15).

Kada razmišljamo o posluživanju, lako je razmišljati o pomaganju potrebitima. Govorimo o vrtlarenju za udovicu, donošenju večere bolesnome ili davanju onima koji se muče. Sjećamo se Pavlovog savjeta da »plač[emo] s onima koji plaču«, no jesmo li dovoljno usredotočeni na *prvi* dio toga stiha – »Radujte se s onima koji se raduju« (Rimljanima 12:15)? Radovanje s onima kojima poslužujemo – bilo da to znači slaviti njihov uspjeh ili im pomagati pronaći radost u teškim trenucima – važan je dio posluživanja na način na koji bi to Spasitelj činio.

Evo tri ideje koje mogu pomoći (i jedna za izbjegći) dok se nastojimo usredotočiti na dobro koje Bog stavlja u naše živote.

1. Budite svjesni

Bonnie H. Cardon, opća predsjednica Djevojaka, pomaže nam razumjeti da trebamo *vidjeti* one

IZNOSITE SVOJA ISKUSTVA

Pošaljite nam svoja iskustva kako poslužujete drugima ili kako drugi poslužuju vama. Posjetite stranicu [iahona.Church ofJesusChrist.org](#) i kliknite na »Submit an Article or Feedback«.

kojima poslužujemo – ne vidjeti samo njihova bremena i muke, već i snage, talente i uspjehе. Rekla je da trebamo biti »zaštitnik i osob[a] od povjerenja – ne[tko] tko je svjestan njihovih okolnosti i podržava ih u njihovim nadama i težnjama«.¹

U usporedbi o ovcama i jarcima Spasitelj je rekao da će oni koji se nađu s njegove desne strane upitati: »Gospodine, kad te vidjesmo gladna pa ti dadosmo jesti, ili žedna pa ti dadosmo piti?

Kad li te vidjesmo kao putnika i primisimo te?« (Matej 25:37–38).

»Braćo i sestre, ključna je riječ *vidjesmo*«, rekla je sestra Cardon. »Pravednici su vidjeli one u potrebi zato što su bdjeli i opažali. I mi možemo biti budno oko koje će pomoći i utješiti, slaviti pa čak i maštati.«²

2. Pronađite razloge za slavlje

Slavite uspjeh, velik ili malen. Može to biti prevladavanje raka ili prolazak kroz prekid veze, pronalazak novog posla ili izgubljene cipele, preživljavanje mjeseca nakon gubitka voljene osobe ili preživljavanje tjedna bez šećera.

Nazovite kako biste čestitali, pošaljite čestitku ili izadite na ručak. Zajedničkim uživanjem u našim blagoslovima, življenjem sa zahvalnošću i slavljenjem tudih blagoslova i uspjeha mi se »rad[ujemo] zbog radosti braće naše« (Alma 30:34).

SPASITELJEV PRIMJER

Isus Krist često se raduje u tuđoj sreći.

Prisustvovao je svadbi u Kani gdje nije samo slavio sretnu prigodu, već je i pretvorio vodu u vino (vidi Ivan 2:1–11). Mi također možemo uložiti napor kako bismo prisustvovali posebnim događajima u životima onih kojima poslužujemo.

Također vidimo Spasitelja kako se raduje nad tuđom pravednošću.

Kada je posjetio Nefijce, rekao im je: »Blagoslovljeni ste vi zbog vjere vaše. A sad, gle, radost je moja potpuna« (3 Nefi 17:20).

3. Vidite ruku Gospodinovu

Ponekada, radovati se s drugima znači pomoći im uvidjeti razloge za radovanje – bez obzira na teškoće ili divote našeg života. Jednostavna istina da nas je Nebeski Otac svjestan i spreman podignuti može biti nevjerojatan izvor radosti.

Možete pomoći drugima vidjeti ruku Gospodnju u njihovom životu iznoseći kako ste ju vi vidjeli u vlastitom. Budite dovoljno ranjivi da iznesete kako je Nebeski Otac pomogao vama kroz vaše izazove. Ovo svjedočanstvo može pomoći drugima prepoznati i priznati kako je on pomogao njima (vidi Mosija 24:14).

4. Nemojte ograničiti svoju sposobnost radovanja

Nažalost, ponekada možemo ograničiti svoju osobnu sposobnost radovanja s drugima, posebice kada se osjećamo nesigurni po pitanju onoga što mi imamo za ponuditi ili toga gdje se mi nalazimo u životu. Umjesto pronalaska radosti u tuđoj sreći, mi padamo u zamku usporedivanja. Kao što je starješina Quentin L. Cook iz Zbora dvanaestorice apostola naučavao: »Usporedivanje blagoslova gotovo će zasigurno istjerati radost. Ne možemo biti zahvalni i zavidni u isto vrijeme.«³

»Kako mi možemo prevladati takvu sklonost tako uobičajenu u gotovo svima?« upitao je starješina Jeffrey Holland iz Zbora dvanaestorice apostola. »Možemo prebrojati svoje mnoge blagoslove i možemo pljeskati tuđim uspjesima. Najbolje od svega, možemo služiti drugima – najbolja vježba za srce ikad propisana.«⁴ Umjesto uspoređivanja, možemo uputiti kompliment onima kojima poslužujemo. Slobodno iznosite što cijenite kod njih ili članova njihove obitelji.

Kao što nas je Pavao podsjetio, svi smo mi članovi tijela Kristova i kada se »jednome udu iskazuje čast, s njim se raduju svi udovi« (1 Korinćanima 12:26). Uz pomoć Nebeskoga Oca možemo biti svjesni tuđih iskustava, slaviti velike i male uspjehe, pomoći im prepoznati ruku Gospodnju te možemo prevladati ljubomoru da bismo se doista mogli zajedno radovati u tuđim blagoslovima, talentima i sreći. ■

NAPOMENE

1. Bonnie H. Cordon, »Postati pastir«, *Lijahona*, studeni 2018., 75
2. Bonnie H. Cordon, »Postati pastir«, 75
3. Quentin L. Cook, »Rejoice!«, *Ensign*, studeni 1996., 30
4. Jeffrey R. Holland, »The Other Prodigal«, *Lijahona*, svibanj 2002., 64

POZIV NA DJELOVANJE

Razmislite o onima kojima poslužujete. Koja talente i snage posjeduju? Koje su prilike ili uspjehe imali? Kako se možete radovati s njima, pohvaliti ih ili ih ohrabriti?

**starješina
Gary E. Stevenson**
Iz Zbora
dvanaestorice
apostola

Blagoslovi evanđeoskog gledišta

Evanđeosko gledište pružit će vam veću jasnoću o tome kako razmišljate o svojim životnim prioritetima, rješavate probleme i suočavate se s osobnim kušnjama.

Kako je veliki blagoslov to što smo članovi Crkve Isusa Krista u rasporedbi kada nam obnova ključeva kraljevstva i ispunjenje proročanstva dopuštaju svjedočiti iz prve ruke kako se »evangelje kotrlja[] do na kraj zemlje, kao što... se kamen koji je bez ruku isječen iz planine kotrlja[], sve dok ne ispu ni cijelu zemlju« (Nauk i savezi 65:2).

Čini se da je ovo proročanstvo, koje je izrekao Daniel iz Starog zavjeta i koje je naknadno ponovljeno u ovoj rasporedbi, posred svojeg ispunjenja dok promatramo više od 3000 uspostavljenih kolčića u Crkvi danas. U proteklih je 50 godina članstvo Crkve poraslo s 2,1 milijuna na više od 16 milijuna.¹

Jednako me dojmio ovaj plodan rast i promjena kao i činjenica da načela i postupci evanđelja ostaju isti, uključujući božanski model upravljanja objavljen za Crkvu Isusa Krista. Ovaj model dopušta uspostavu kolčića, osmišljenih za pružanje »obran[e], i za utočište pred olujom, i pred gnjevom kad se izlije neublažen po cijeloj zemlji« (Nauk i savezi 115:6).

Jedno od najvećih čудesa vašeg smrtnog postojanja bit će vaša sposobnost da pronađete ravnotežu između svoje duhovnosti i drugih važnih uloga života.

Braće i sestre, Gospodin je velikodušan u blagoslovima koje nam pruža. Razumijevanje da su blagoslovi rezultat naše poslušnosti zapovijedima i da je obdržavanje zapovijedi pokazivanje naše ljubavi prema Gospodinu, važne su pouke za naučiti. Evandeoska načela poput ovih pružaju nam važno gledište.

To vodi do dvije poante koje želim naglasiti. Napominjem da je predsjednik Dallin H. Oaks, prvi savjetnik u Prvom predsjedništvu, ranije iznio ove dvije poante mladim odraslim samcima 2015. godine.

Održati evandeosko gledište

Predsjednik Oaks rekao je da »gledište znači vidjeti sve činjenice u smislenom odnosu, cijeli prizor«.² Evo nečega što razumijete kada vidite s evandeoskog gledišta:

- vi ste djeca brižnog Nebeskog Oca (vidi Nauk i savezi 76:24);
- ovdje ste na Zemlji radi određene svrhe sa sposobnošću da birate (vidi 2 Nefi 2:27; 10:23);
- »Jer mora svakako biti da ima oprečnosti u svemu« (2 Nefi 2:11);
- Isus Krist naš je Spasitelj i zagovornik kod Oca (vidi 1 Ivanova 2:1; Nauk i savezi 110:4).

Razmotrite što se događa ako vaše evandeosko gledište postane leća kroz koju gledate u svakom pogledu svojeg života. Evandeosko gledište pružit će vam veću jasnoću po pitanju toga kako razmišljate o svojim životnim prioritetima, rješavate probleme i suočavate se s osobnim kušnjama. To doista može utjecati na vaš sveukupni pristup vašem životu te raznim odlukama koje ćete donijeti tijekom puta.

S tim pogledom, znamo da Gospodin želi da svakog tjedna blagujemo od sakramenta te da svakodnevno proučavamo Sveta pisma i molimo mu se. Uz to, znamo da će nas Sotonakušati da ne slijedimo našeg Spasitelja niti slušamo tihe poticaje Duha Svetoga. Tada možemo biti svjesniji da neprijatelj nastoji oduzeti naše opredjeljivanje i sposobnost odupiranja njegovim nastojanjima kroz ovisnost, uključujući droge i pornografiju.

Kao potpuna suprotnost, leća evandelja pruža nam jasniju viziju o važnosti stvaranja obitelji – odabira da se vjenčamo i odgojimo djecu u pravednosti. Ovaj nam pogled također otvara naše oči kako bismo vidjeli da bi neprijatelj htio uništiti obiteljsku jedinicu te pobrkarati uloge spolova, time vodeći do smanjenja u vrijednosti koje društvo postavlja na osnivanje i izgradnju obitelji.

Održati duhovnu ravnotežu

Predsjednik je Oaks izjavio: »Kada mlade odrasle osobe imaju gledište – cjelokupni prizor – to im je ključno za održavanje duhovne ravnoteže u njihovom životu. Kako biste to učinili, morate se suzdržati od nekih privlačnosti svijeta i također činiti ono što je nužno da biste se približili Spasitelju.«³

S jedne strane imate mnoga goruća pitanja i životne prioritete svih veličina i raznolikosti, od čega sve traži pažnju,

usredotočenost i usmjerenje. Popisi za svakoga od vas mogu biti potpuno drugačiji temeljem vaših osobnih okolnosti, no unutar njih zasigurno ćete pronaći obrazovanje, zaposlenje, brak te emocionalnu i tjelesnu dobrobit. Naravno, vaš je izazov uravnotežiti ove važne životne uloge s vašom duhovnošću.

Predsjednik Oaks također je savjetovao da morate biti pažljivi dok »raspoređujete svoje vrijeme kako se ne biste duhovno izgladnjeli za vrijeme dok su vaše temeljne aktivnosti usmjerene na druge stvari. To načelo objašnjava zašto je posebno važno da mlade odrasle osobe... slijede prisustvovanja crkvenim sastancima, služenja u crkvi, održavanja svakodnevnih klečećih obiteljskih molitvi i proučavanja Svetih pisama te služenja u crkvenim pozivima.«⁴

Posred vaših osobnih i raznolikih potreba, za uravnoteživanje vaših životnih zanimanja i izazova sa vašom duhovnošću, shvatit ćete da je ravnoteža ostvariva. Gospodin ne traži od vas da učinite nešto što ne možete ostvariti. U brojnim sam prilikama čuo savjet predsjednika Thomasa S. Monsona (1927.–2008.) da »koga Gospodin pozove, Gospodin osposobi«.⁵ Mislim da se ovo posebice odnosi na članove Crkve.

Koliko god se održavanje ove ravnoteže moglo činiti obeshrabrujućim, obećavam kako će jedno od najvećih čudesa vašeg smrtnog postojanja biti vaša sposobnost da pronađete ravnotežu između vaše duhovnosti i drugih važnih uloga života. To se može odviti na način koji vam neće omogućiti samo da održavate svoju duhovnost i važne životne uloge u statusu quo, već i da rastete i razvijate se u oba ova važna područja.

Glavni je razlog iz kojeg je ovo moguće taj što je Gospodin oslonac. On je apsolutno središte ravnoteže. I on ima božanski interes za vas kao jedno od svoje djece. No ovaj je ishod utemeljen na vašoj prikladnoj usredotočenosti i nastojanju da pronađete ravnotežu.

Iz mojeg ophažanja i osobnog iskustva čini se da mi tijekom svojeg života imamo sklonost jače se naginjati na jednu ili drugu stranu. Ostati uravnotežen u svom životu zahtjeva naše stalno nastojanje i brigu. Aktivno odaberite ostati ustaljeni.

Zanimljivo, to ide u oba smjera. Mogu postojati trenuci kada otkrijete da morate primjenjivati oprez kako biste bili jasno usredotočeni na svoje obrazovanje ili posao dok obavljate »crkveno služenje u vrijeme crkvenog služenja.«⁶ Međutim, upamtite da zadržite Gospodina kao svoj oslonac kako biste mogli pronaći prikladnu duhovnu ravnotežu.

Gospodin će vam pomoći

Kada držimo evandeosko gledište, lako je za razumjeti temeljnu istinu da će nam Gospodin pomoći. Temeljno je evandeosko načelo da smo mi djeca brižnih Nebeskih Roditelja. Tek je prirodno za njih da nam pomognu na svaki način vratiti se našem nebeskom domu.

Htio bih iznijeti primjer kako vam Gospodin može pomoći. Jedan od mojih vođa mlađih, Thad Carlson, iznio mi ga je prije mnogo godina. Thad, koji je nedavno preminuo, imao je ogroman utjecaj na mene dok sam odrastao. Odgajan je tijekom Velike depresije kao deveto od četrnaestero djece. Njegova je obitelj zaradivala za život poljoprivredom i uzgojem stoke. Bilo je to teško vrijeme finansijski i njihova najveća vrijednost bila je njihovo stado stoke.

*Upamtite održavati evandeosko gledište.
Pogledajte svijet oko sebe kroz leću
evanđelja Isusa Krista.*

U Thadovoj mladosti, jedna od njegovih dužnosti bila je brinuti se za stado stoke i, kada je bilo potrebno, pobrinuti se da pronađu najbolju ispašu – veliki posao za dječaka. Uspjevao je to činiti uz pomoć pametnog, obučenog ponija koji je točno znao što mu je činiti uz malo usmjeravanja. Poni se zvao Old Smoky. No Old Smoky imao je jednu manu: nikada nije htio biti uhvaćen. Kada god bi mu netko pristupio, on bi otrčao, znajući da će biti uposlen.

Jednoga je dana, nakon što je uhvatio Old Smokyja i osedlao ga, Thad odjehao na pašnjak na kojem je stoka pasla. Tlo je bilo suho pa tako i pašnjak, no Thad je primijetio da je trava izvan pašnjaka, uzduž tračnica za vlak, bila duža i zelenija. Stoga je pomislio da bi mogao odvesti stado izvan ograda i dopustiti im da uživaju u dobroj ispaši uzduž tračnica.

Thad je, uz pomoć Old Smokyja, izveo stado s pašnjaka i ono se počelo kretati naprijed i nazad uzduž tračnica, hraneći se boljom, zelenijom travom. Činilo se da se zadowljene krave brinu za sebe pa je Thad sjahao sa svojeg konja i sjeo na uzde, uživajući u okruženju, igrajući se i zabavljajući. Međutim, nastojeći da i sam pase zeleniju travu, Old Smoky je napoljetku odlutao jer su njegove uzde iskliznule ispod Thada.

Ovaj idilični i miran trenutak raspao se i došao do naglog kraja kada je Thad odjednom u daljini čuo glasan zvuk. Bila je to zviždaljka nadolazeće lokomotive koja je jurišala baš po tim tračnicama uz koje se njegovo stado stoke lijeno raspršilo ispred njega! Prepoznao je da bi posljedice mogle biti razorne za stado kao i za njegovu obitelj ako ne bi brzo djelovao da sakupi stoku natrag na pašnjak i dalje od nadolazećeg vlaka. Osjećao je kako si nikada ne bi mogao oprostiti što nije ispunio svoju dužnost.

Thad je brzo poskočio na svoje noge i pohrlio ugrabiti uzde Old Smokyja. Old Smoky video je Thada kako dolazi i dao se u brzi kas pred njim, ne želeći biti uhvaćen. Zadihan i

očajan, sa slikama mrtvih krava i obiteljskom tragedijom koje su mu prolazile mislima, Thad je znao da mora brzo reagirati.

Kasnije je zabilježio što se dogodilo: »Naša nas je učiteljica u Maloj školi podučila molite se, a ta je poduka potvrđila naučavanja koja sam naučio od svoje majke. Bez drugog pristupa, pao sam na svoja koljena i počeo se moliti za pomoć da raščistim krave s tračnica.«

Thad nije čuo glas, no jasna mu je misao došla: »Primijeti kako krave mogu hodati uz Old Smokyja, a on se ne pomoče. Pa... sada kad si na svojim koljenima, spusti se i na svoje ruke. Glumi da si krava i dopuži do Old Smokyja.«

Thad je rekao: »To sam i učinio. Nije se pomaknuo. Zgrabio sam njegove uzde, doveo ga do ograda, skočio na njegova leđa i pojurio poput vjetra kako bih vratio krave na pašnjak. Old Smoky bio je uobičajeno sjajan pri svakom skretanju i okretu.«

Kasnije, kada je Thad bio u srednjoj školi, u potpunosti mu je sinulo da je primio jasan odgovor na svoje molitvu u ključnom trenutku potrebe. Primijetio je: »Andeli su posluživali Old Smokyju povrh moje sposobnosti i naša je obitelj bila poštovanja tragedije.« Kasnije je rekao: »Ovo je bio prvi od mnogih poticaja koji su mi došli. ‘I što god zaištete od Oca u ime moje, što je ispravno, vjerujući da ćete primiti, gle, dat će vam se’ (3 Nefi 18:20).⁷

Svi mi imamo svoju stoku za sabrati s tračnicama prije dolaska vlaka. Naše opasnosti dolaze u mnogim različitim oblicima i veličinama. Neke su čak i toliko ozbiljne poput Thadove opasne situacije, sa životno ili duhovno prijetećim posljedicama za nas ili naše voljene.

Druge situacije s kojima se suočavamo možda nemaju tako ozbiljne posljedice, no ipak teško pritišću naš um i srce. Jedno je sigurno – svatko od nas imat će neprijatelja i nesreću u svojem životu jer je to dio našeg smrtnog iskustva. No upamtite, Gospodin će nam pomoći!

Volim ove riječi koje se nalaze u Mormonovoj knjizi: »Vidimo da se Bog spominje svakog naroda, u kojoj god zemlji on bio; da, on prebrojava narod svoj, i njegova milosrdna nutritina nad svom je zemljom« (Alma 26:37).

To znači svakoga od nas. Koja li je velika utjeha znati da će nam Gospodin pomoći.

Vjera, nada i evandeosko gledište

Kao sažetak, potičem vas da upamtime održavati evandeosko gledište. Pogledajte svijet oko sebe kroz leću evanđelja Isusa Krista.

Održavajte duhovnu ravnotežu. Svi se mi suočavamo s izazovima i prilikama u svojim raznolikim životnim ulogama, i one se najbolje ispunjavaju kada ih uravnotežimo sa svojom vjerom u Isusa Krista i u njegovo Pomirenje.

Naposljetku, imajte vjeru i nadu da će vam Gospodin pomoći. Ova je spoznaja ono što vam pomaže da se s pouzdanjem suočite s izazovima koji su neizbjježno dio našeg smrtnog poslanja. ■

Iz govora »A Gospel Perspective« sa sastanka duhovne misli izloženog na Sveučilištu Brighama Younga – Hawaii 19. rujna 2017.

NAPOMENE

1. Vidi »Statističko izvješće za 2018. godinu«, *Lijahona*, svibanj 2019., 112
2. Dallin H. Oaks, domjenak s mladim odraslim osobama, 8. veljače 2015., Salt Lake City, Utah.
3. Dallin H. Oaks, domjenak s mladim odraslim osobama, 8. veljače 2015.
4. Dallin H. Oaks, domjenak s mladim odraslim osobama, 8. veljače 2015.
5. Thomas S. Monson, »Duty Calls«, *Ensign*, svibanj 1996., 44
6. Dallin H. Oaks, domjenak s mladim odraslim osobama, 8. veljače 2015.
7. Thad Carlson, osobna prepiska

Zaštita djece

Što možemo učiniti kako bismo bolje zaštitili i osnažili djecu u našim životima?

Marissa Widdison

Crkveni časopisi

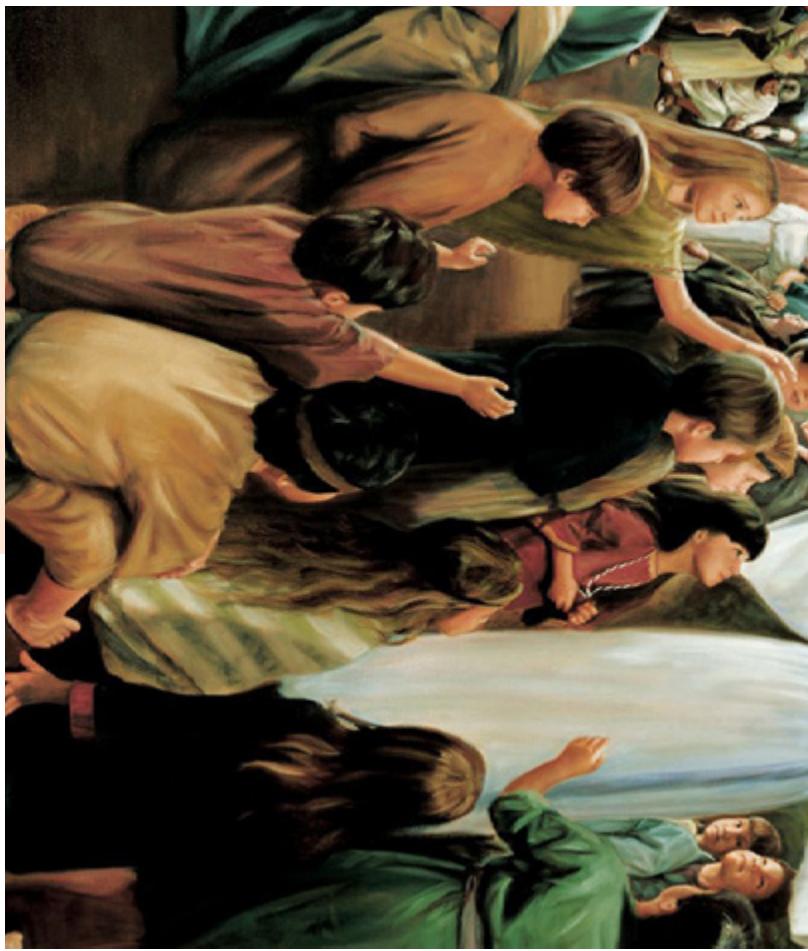
Od svih skupina ljudi koje je Isus podučavao, znamo da je posebno volio djecu. Pružao je pažnju djeci čak i kad to nije bilo pogodno. Pozivao je djecu da prime osobni blagoslov od njega. Osudivao je one koji bi naudili djeci. I podučavao je da trebamo postati više poput djece kako bismo ušli u kraljevstvo nebesko.¹

»Pogledajte dječicu svoju«, rekao je onima na američkom kontinentu nakon svog Uskrsnuća. Nebesa su se otvorila i brižni, zaštitnički anđeli sišli su i stvorili krug oko djece, okružujući ih vatrom (vidi 3 Nefi 17:23–24).

Sa svim opasnostima u svijetu danas, mogli bismo željeti da naša djeca neprestano budu okružena nebeskim ognjem. Procijenjeno je da je jedna od četiri osobe u svijetu bila zlostavljana kao dijete, a taj prosječan broj raste kada pogledate određene ranjive skupine, poput onih s invaliditetom.² Dobra je vijest da ima mnogo toga što možemo učiniti kako bismo bili proaktivni u zaštiti djece.

»Zamislite u svojim mislima dijete koje volite,« rekla je sestra Joy D. Jones, opća predsjednica Male škole. »Kada kažete ovom djetetu: ‘Volim te’, što to znači?... [Mi] pružamo zaštitu kako bismo pomogli onima koje volimo da postanu najbolji što mogu biti i suoče se s izazovima života.«³

Možda će pažljivije gledanje Spasiteljevog primjera potaknuti ideje o tome kako možemo bolje zaštititi djecu u našem životu.

Kad je Isus posjetio Nefijce, blagoslovio je svako dijete pojedinačno. Slično tome, mi trebamo upoznati svako dijete.

Isus je imao vremena za njih

Isus je odvajao vrijeme kako bi obraćao pažnju na mlade i ranjive (vidi Matej 19:14). Mi također možemo odvajati vrijeme da slušamo svoju djecu inastojimo razumjeti njihove izazove.

»Što više ljubavi dijete osjeti, tim mu je lakše otvoriti se«, rekla je sestra Jones. »Mi moramo započeti razgovor i ne čekati da djeca dođu k nama.«⁴

Jedna je majka otkrila da joj pomaže pitati svoju djecu svake večeri: »Jeste li čuli neku riječ danas koju ne razumijete?«

Prvi nagon naše djece može biti potražiti odgovore na internetu zato što internet daje pomoći odmah i ne sudi, ali trebamo ih uvjeriti da smo *mi* pouzdaniji izvor informacija. A to uključuje ne reagirati pretjerano kada nam naša djeca kažu nešto neugodno. Na primjer, ako doživimo emocionalni izljev kada nam naše dijete prizna da je tražilo pornografiju, možda neće ponovno doći k nama tražeći pomoći. Ali ako reagiramo s ljubavlju, imamo priliku poslati jasnu poruku – da želimo da razgovaraju s nama o *bilo čemu*.

Sestra Jones je uočila: »Manji problemi o kojima se raspravlja na brižan način stvaraju temelj zdrave reakcije tako da je, kada veliki problemi dođu, komunikacija i dalje otvorena.«⁵

Neki od najvažnijih, zaštitničkih razgovora koje roditelji mogu imati s djecom su o njihovim tijelima. Ovi razgovori trebaju uključivati točne riječi za dijelove tijela, informacije o higijeni i koje promjene mogu očekivati u budućim godinama. Trebamo razgovarati o seksualnosti i kako su fizička i emocionalna intimnost divan dio nauma Nebeskog Oca za nas. Možemo također razgovarati o temama poput zlostavljanja i pornografije. Ovi razgovori trebaju biti prilagodeni dobi i vodenim pitanjima koja naša djeca imaju. U idealnom slučaju, s vremenom bismo imali više razgovora, iznoseći dodatne informacije kako naša djeca rastu i njihovo se razumijevanje povećava. (Pogledajte kraj ovog članka za korisne izvore.)

Isus im je postavio primjer.

Isus je postavio savršen primjer za svakoga (vidi Ivan 8:12). Kao odrasli, mi također imamo mogućnost i odgovornost biti primjeri. Jedan od najboljih načina kako možemo pomoći našoj djeci da budu sigurna je da sami budemo primjer sigurnih izbora. Djeca uočavaju kako se njihovi roditelji odnose prema drugima i dopuštaju drugima da se odnose prema njima. Molimo vas, ako ste u vezi ili se mučite s ovisnošću koja ugrožava vas ili vašu obitelj, tražite pomoći. Kontaktirajte civilne vlasti i profesionalne savjetnike, kao i svog biskupa ili predsjednicu Potpornog društva, koji vam mogu pomoći povezati se s odgovarajućim

izvorima u Crkvi i zajednici. Vi zaslužujete sigurnost i poštovanje.

Također, trebamo postaviti primjer brige za našu duhovnu snagu. Vide li nas naša djeca kako se molimo? Znaju li da čitamo Sveta pisma? Jesu li čula naše svjedočanstvo? Odijevamo li »bojnu opremu Božju« kao obitelj ujutro prije odlaska u svijet (vidi Efežanima 6:11–18; Nauk i savezi 27:15–18)?

Isus je govorio za njih

Isus je govorio protiv onih koji bi naudili djeci (vidi Matej 18:6). Mi također možemo biti zagovornici za djecu u našem životu.

»Djeca trebaju druge da govore za njih«, podučio je predsjednik Dallin H. Oaks, prvi savjetnik u Prvom predsjedništvu, »i ona trebaju donositelje odluka koji stavljaju njihovu dobrobit ispred sebičnih interesa odraslih.⁶

Iako se ne trebamo previše bojati drugih ili sumnjati u njih, trebamo biti svjesni potencijalnih prijetnji i donositi mudre odluke o sigurnosti. Vode Male škole trebaju slijediti crkvene smjernice za sprečavanje zlostavljanja⁷ – zaštita je imati dva učitelja u svakoj učionici i nekoga iz predsjedništva tko provjerava razrede.

Roditelji i vode trebaju se zajedno savjetovati i odlučiti postoje li dodatne mјere opreza koje mogu poduzeti kako bi umanjili određene prijetnje. Na primjer, mnoge crkvene zgrade imaju prozore na vratima učionica. Ako vaša zgrada nema, možete razmotriti ostaviti vrata malo otvorena tijekom nastave i razgovarati s vašim lokalnim predstavnikom za upravljanje objektima da vidi mogu li se ugraditi prozori. Bez obzira na njihove pozive, svi odrasli mogu obratiti pažnju u crkvi i pomoći kad je potrebno, kao izraziti dobrodošlicu posjetiteljima koji šetaju hodnicima ili potaknuti dijete koje luta da se vrati u razred.

Nažalost, ponekad djeci naude druga djeca. Ako uočimo bilo kakvo nasilje ili neprimjereni fizički kontakt u crkvi ili bilo gdje, odmah trebamo intervenirati. Ako smo vode, trebamo biti spremni razgovarati s uključenim obiteljima – čak i ako su razgovori neugodni – kako bismo osigurali da

su sva djeca sigurna. Govorite sa sućuti i jasnoćom, kako biste pomogli uspostaviti kulturu ljubaznosti.

Ako vjerujemo da je dijete zlostavljanje, to trebamo odmah prijaviti civilnim vlastima. U mnogim zemljama postoje pozivni centri koji nude pomoć u kriznim slučajevima, informacije i usluge podrške. Trebamo također reći biskupu da sumnjamo na zlostavljanje, pogotovo kad to uključuje nekoga tko bi mogao imati pristup djeci kroz Crkvu. Osim poduzimanja mјera da se sprijeći počiniteljev budući pristup djeci, biskup može pružiti utjehu i podršku žrtvama i pomoći im povezati se s dodatnim izvorima kroz Obiteljsku službu.

Isus ih je blagoslovio jedno po jedno

Isus je poznavao i blagoslovio djecu jedno po jedno (vidi 3 Nefi 17:21). Slično tome, trebamo upoznati svaku dijete i nastojati pomoći upravo njemu ili njoj.

Kako možemo učiniti crkvu sigurnijom za djecu sa zdravstvenim problemima? Imamo li plan za pomaganje djeci Male škole s invaliditetom? Jesu li lekcije Male škole koje podučavamo osjetljive na različite situacije kod kuće? Što još možemo učiniti kako bismo bili više uključivi?

Rasistički komentari, podrugljive primjedbe o drugim kulturama i osuđujući stavovi prema članovima drugih vjera ne smiju imati mjesto u porukama koje iznosimo. U jednom razredu Male škole dječak nije dobro govorio isti jezik kao druga djeca. Kako bi mu pomogli da se osjeća dobrodošlo, učitelji su nastojali tiskati uručke na oba jezika. Jednostavna djela obazrivosti pokažu djeci da ih osobno poznajemo i brinemo se za njih i ta djela mogu postaviti primjer za njih koji će slijediti.

Možemo otkriti da neka djeca trebaju pomoći na hitan način. Na primjer, iako su neke promjene raspoloženja normalan dio odrastanja, ako je dijete ljuto, povučeno ili tužno nekoliko tjedana, mogao bi postojati ozbiljniji problem koji traži profesionalnu pomoć. Iako su pravedne navike poput molitve i proučavanja Svetih pisama važne, često je više podrške potrebno onima koji se nose s početkom mentalne bolesti ili sa skrivenom traumom. Ignoriranje situacije neće poboljšati stvari. U mnogim područjima biskupi mogu pružiti finansijsku pomoći pojedincima i obiteljima za savjetovanje kroz Obiteljsku službu ili druge pružatelje.

Isus ih je osnažio

Iako je štitio djecu, Isus ih je također osnažio. Ukaživao je na djecu kao primjere (vidi Matej 18:3). Nakon njegove posjete Americi, djeca su mogla podučiti odrasle »čudesne stvari« (3 Nefi 26:16).

Mi možemo osnažiti djecu koju poznajemo podučavajući ih da prepoznaju kako im se Duh obraća i zatim da slijede Duha pri donošenju odluka – pomažući im da razviju unutarnji filter koji će voditi njihove postupke. Kao što je sestra Jones podučila: »Ključno je pomaganje djeci stvoriti svoj unutarnji zaključak da... žele [donositi sigurne odluke].«⁸ Slijede neke ideje koje su osnažile druge obitelji:

- Jedna je majka podučila svoju djecu da obrate pažnju na svoje »o joj osjećaje« i budu pažljivi oko ljudi koji se čine »čudnima«. To se isplatilo kad su neki ljudi pokušali uvjeriti njezinog sina da ih slijedi u kupaonicu i on je poslušao svoje osjećaje upozorenja i odbio.
- Neke obitelji unaprijed stvaraju plan bijega da ga upotrijebe kad se susretu s nečim štetnim. Na primjer, plan bijega jedne obitelji zvao se »sruši i reci« i sastojao se od gašenja monitora računala i govorenja roditeljima istog trena ako se pojavi loša slika. Njihova se djeca nikada nisu trebala pitati kako postupati s lošim medijima – ona su znala što učiniti!
- Druga je obitelj osmisnila lozinku koju njihova djeca mogu poslati svojim roditeljima ili reći preko telefona ako trebaju da netko odmah dode po njih.
- Možete pomoći svojoj djeci da vježbaju reći »Ne!« kada ih netko pokuša uvjeriti da učine nešto zbog čega se osjećaju neugodno.

FOTO ILUSTRACIJA: ANGELA JACKSON

Svako dijete treba znati da može tražiti pomoć i oni trebaju nastaviti tražiti dok ne budu sigurni.

Naša uloga kao odraslih osoba

Sjetimo se ponovno scene u 3 Nefiju 17, kada Isus »uze dječicu njihovu, jedno po jedno, i blagoslovi ih, i pomoli se Ocu za njih... I ona bijahu obavijena vatrom; i andeli im posluživahu« (stihovi 21, 24). Možda je ključna točka ove priče ne samo u tome da nas poduči koliko su djeca važna, već i da pokaže što *naša* uloga treba biti, kao odraslih osoba. Mi smo njegovatelji budućeg naraštaja. *Mi* trebamo biti andeli koji okružuju djecu i poslužuju im. Nastavimo gledati prema Isusu kao našem savršenom primjeru i zatim činiti najbolje što možemo kako bismo okružili naše malene ljubavlju i zaštitom. ■

NAPOMENE

1. Pogledajte reference iz Svetih pisama ispod svakog naslova odsjeka u ovom članku kako biste pronašli ove priče u Svetim pismima.
2. Vidi »Child Maltreatment (Child Abuse)«, Svjetska zdravstvena organizacija, who.int/violence_injury_prevention/violence/child/en.
3. Joy D. Jones, »Suočavanje s pornografijom: zaštititi, reagirati i iscijeliti«, *Lijahona*, listopad 2019., 38.
4. Joy D. Jones, »Suočavanje s pornografijom«, 39, 40.
5. Joy D. Jones, »Suočavanje s pornografijom«, 39.
6. DallinH. Oaks, »Protect the Children«, *Lijahona*, studeni 2012., 43.
7. Vidi »Preventing and Responding to Abuse«, newsroom.ChurchofJesusChrist.org.
8. Joy D. Jones, »Suočavanje s pornografijom«, 40.

KORISNI IZVORI NA INTERNETU

- OvercomingPornography .ChurchofJesusChrist.org
- »Abuse«, Gospel Topics, topics.ChurchofJesusChrist.org.

SMJERNICE ZA ZAŠTITU DJECE

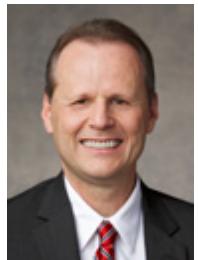
Kod kuće

- Stvorite obiteljski plan za udaljavanje od loših medija ili bježanje od štetnih situacija.
- Razgovarajte o tijelima, seksualnosti i intimnosti na načine koji odgovaraju dobi.

U crkvi

- Slijedite crkvene smjernice za podučavanje, uključujući to da imate dvije odrasle osobe u svakoj učionici.
- Potičite kulturu ljubavnosti i ne dopuštajte nasilje.

starješina
Joni L. Koch
iz Sedamdesetorice

Jesam ili bio sam: To je pitanje

Očekuje se da sudimo. Moramo. Ali *ne smijemo* nikoga stavljati u kalup ili obilježavati.

Prije nekoliko godina moja žena i ja smo posjetili dvorac Kronborg u Helsingørnu, Danska. Ovaj je dvorac proslavila drama Williama Shakespearea *Hamlet*. Za vrijeme posjete dvoru, naši su umovi bili preplavljeni prizorima i dijalogom iz drame, pogotovo Hamletovim poznatim pitanjem: »Bit ili ne bit – to je pitanje.«

Ali tada sam pomislio na puno važnije pitanje koje si trebamo postaviti: »Jesam ili *bio sam*: to je pitanje.«

Omogućiti napredovanje

Nažalost, mi često obilježavamo druge kada govorimo o njima. Na primjer, možemo reći nešto kao:

- »Starješina Brown je lijep misionar.« Umjesto toga, trebamo reći: »Starješina Brown u zadnje vrijeme ne radi naporno, ali vjerujem da se može popraviti.«
- »Mary nije religiozna osoba.« Suprotno tome, možemo reći: »Mary religija nije zanimala, ali mogla bi osjetiti Duha ako joj iznesem svoje svjedočanstvo.«

Kada kažemo da netko *jest* nešto, možemo osobu obilježiti ili staviti u kalup, sudeći bez davanja prostora za mogućnost promjene i poboljšanja. Ali kada kažemo da je netko *bio* nešto, govorimo da vjerujemo kako su rast i napredak mogući.

Je li krivo suditi?

Većina prijevoda Biblije daje sljedeću verziju Spasiteljevog učenja: »Nemojte suditi, da ne budete suđeni« (Matej 7:1). Ali Prijevod Josepha Smitha daje pojašnjenje: »Ne sudite *nepravedno*... već sudite *pravednim sudom*« (u Mateju 7:2; naglasak dodan).

Svakako je prihvatljivo – čak se očekuje – da sudimo kada procjenjujemo i razlučujemo situacije i donosimo odluke. I posebno je važno da pravedno sudimo kada komuniciramo s ljudima.

Na primjer, trebamo pažljivo procijeniti s kim ćemo se vjenčati, koristiti razlučivanje da razumijemo nečije nakanе, ili procijeniti nečije sposobnosti da ispunij profesionalno zaduženje.

Trebamo uvijek procjenjivati postupke ili odlike ljudi prema Gospodinovim mjerilima, kako su sadržana u Svetim pismima i riječima proroka. Iznad svega, trebamo biti sigurni da naše prosudbe ne pokušavaju neuljudno definirati, brzo stavljati u kalup ili nepravedno obilježiti ikoga.

Sposobnost promjene

Mi primjenjujemo nepravedan sud kada netočno prikazujemo druge, pogotovo ako čineći to impliciramo da se ne mogu promijeniti. U svim našim komunikacijama s drugima, trebamo se sjetiti da zbog Gospodinove pomirbene

žrtve svatko od nas ima sposobnost popraviti se. Razmotrite ove primjere od Gospodina:

- Rekao je ženi uhvaćenoj u preljebu: »Idi i od sada ne grijesi više« (Ivan 8:11).
- Rekao je jednom od muškaraca razapetih s njim: »Danas ćeš sa mnom biti u raju« (Luka 23:43).
- Kao uskrslu biće, nastavio je vidjeti Petrov potencijal i voditi ga, iako ga je Petar zanijekao tri puta (vidi Matej 26:34 i Ivan 21:15–17).
- Rekao je Savlu, koji je progonio svece, da se pokaje. Savao, koji je postao Pavao, poslušao je i postao je pravedan. (Vidi Djela 9:3–6.)

Gospodin Isus Krist prvak je u drugim prilikama – i trećim i četvrtim prilikama također. Podučio nas je da oprostimo »do sedamdeset i sedam puta« (Matej 18:22). On je jedina osoba koja je živjela savršen život na ovoj Zemlji, ali zbog njegovog života, njegovih učenja, njegove pomirbene žrtve i njegovog Uskrsnuća, te kroz uredbe njegovog evanđelja, mi također možemo postati savršeni jednog dana. Govorenje o našoj braći i sestrama na način koji iznosi sumnju u njihovu sposobnost da se promijene također bi iznijelo sumnju u moć Spasitelja i njegovog Pomirenja.

Izvana i iznutra

Činjenica je života da često sudimo (i nama se суди) prema prvom dojmu. Međutim, u opasnosti smo da sudimo nepravedno kada sudimo samo na temelju prvih dojmova i ne uspijevamo prosuditi pravi karakter osobe.

»Bog ne gleda kao što gleda čovjek: čovjek gleda na oči, a Jahve gleda što je u srcu« (1 Samuel 16:7). Isus je nazvao licemjere svojeg vremena »slični[ma] okrećenim grobovima što se izvana pričinju lijepi, a unutra su puni... svakog truleža« (Matej 23:27).

Spasitelj nije podučavao da pozitivan i pristojan vanjski izgled nije nešto dobro, već da je unutrašnji karakter (moralno i duhovno stanje) muškarca ili žene značajno važniji. Sjetite se naših veličanstvenih hramova – hramske tlo je lijepo, no puno su važnije uredbe koje se obavljaju unutra.

Od misionara se također očekuje da održavaju mjerila odijevanja i dotjерivanja. Svojom čistoćom, skromnim odijevanjem i korištenjem primjerenog govora, oni postavljaju dobar primjer za one čije će upoznavanje s evanđeljem Isusa Krista doći kroz ono što vide i čuju od misionara.

Primjena razlučivanja

Dok nastojimo donositi pravedne sudove, važno je koristiti razlučivanje. U Vodiču za Sveta pisma piše da je

razlučivanje »razumjeti ili znati nešto kroz moć Duha... Uključuje uvidanje pravih odlika ljudi, te izvor i značenje duhovnih očitovanja« (»Razlučivanje, dar«).

Ponekad ljudi koji su zli iznutra koriste svjetovni izgled da nas pokušaju obmanuti tako da mislimo da su vrijedni oponašanja. Oni su »mudri u svojim očima i pametni sami pred sobom« (Izajia 5:21; vidi 2 Nefi 15:21). Spasitelj je mogao vidjeti dalje od ovog pretvaranja i mogao je razlučiti snagu karaktera i iskrenu namjeru srca čak i među najponiznjima i najpotlačenijima.

Alma je upotrijebio takvo razlučivanje kad se obratio onima koji su bili »prezreni od svih ljudi zbog siromaštva svojega«, ali ipak blagoslovljeni zato što su postali krotki i »ponizni u srcu« (vidi Alma 32:5–8).

Trebamo se sjetiti da se »ono što dolazi od Duha Božjega... mora uz pomoć Duha prosudjivati« (1 Korinćanima 2:14). Kada vidimo druge kako ih naš Otac na Nebu vidi, razlučivanje nam omogućuje primijeniti pravedni sud.

Pravedni sud

Svaki dan u svojem životu mi sudimo prosuđujući, procjenjujući i razlučujući. Međutim, Gospodin očekuje od nas da to činimo pravedno. Kao učenici Gospodina Isusa Krista, naše riječi i djela

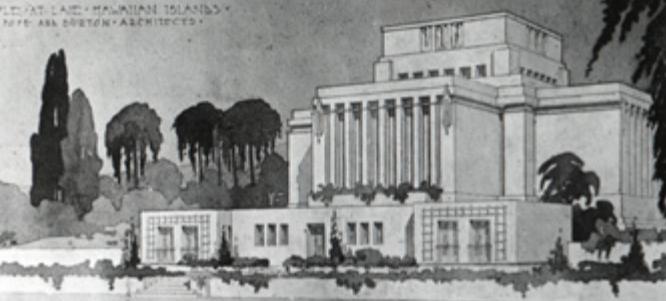
trebaju pokazati da smo milosrdni, brižni i spremni pomoći.

Kao pravedni suci, trebamo osigurati da obraćamo više pažnje na karakter osobe radije nego na njezin izgled. Istovremeno, trebamo se sjećati da svaki dan stvaramo prve dojmove time kako izgledamo i koje riječi koristimo. Većina će ljudi biti privučena saznati više o

našem karakteru i poruci evandelja ako naš izgled odražava visoku vrijednost naše poruke.

Naš Gospodin, Isus Krist, pokazao nam je savršeni uzorak koji možemo slijediti dok nastojimo suditi pravedno. Trebamo – kao što je on činio – uskladiti ono što vidimo na površini s onim što se događa unutar svake osobe. ■

Arhitektonski prikaz arhitekata Hyruma Popa i Harolda W. Burtona. Desno: Jedna od četiri ukrasa na zidu hrama koja predstavlja četiri rasporedbe evanđelja.

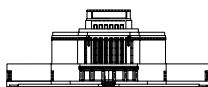

Sredina: Predsjednik Heber J. Grant u Laieu radi posvećenja hrama. Gore: Predsjednik Joseph F. Smith (skroz lijevo) u Laieu. Posvetio je mjesto za hram u lipnju 1915.

Dekorativna ploča koja prikazuje prvi osam hramova Crkve. Laie je u sredini dolje.

Ukras na zidu koji prikazuje majčinstvo, a koji je izradio Avard Fairbanks. Lijevo: Članovi se okupljaju kod hrama (1920.).

Hram Laie Havaji

STOLJEĆE SABIRANJA

Posvećen prije 100
godina, hram Laie Havaji
omogućio je svećima
sabiranje radi primanja
hramskih blagoslova dok
se evangelje počelo širiti
diljem svijeta.

Clinton D. i Angela R. Christensen

Autori žive u Uti, SAD. Brat Christensen radi u Odjelu povijesti Crkve.

Jedno je od velikih poslanja Crkve Isusa Krista u posljednjim danima pružiti hramske blagoslove ljudima svijeta, i živima i mrtvima. Prorok Joseph Smith naučavao je da je »cilj sabiranja... naroda Božjeg u bilo kojem razdoblju svijeta... bio Gospodinu izgraditi dom gdje on može svojem narodu objaviti uredbe svojeg doma«.¹

U zoru 20. stoljeća, samo su se četiri djelatna hrama nalazila na Zemlji i sva su četiri bila smještena u Uti. Time je fizičko sabiranje u Uti bilo primarno sredstvo dobivanja pristupa hramskim blagoslovima. Godine 1919. to se promjenilo. Dana 27. studenog 1919., predsjednik Heber J. Grant (1856.–1945.) posvetio je hram Laie Havaji. Time je označena povjesna prekretnica u Obnovi jer su hramski blagoslovi postajali dostupni mnogim narodima.

U mnogim je pogledima hram Laie Havaji bio prvi međunarodni hram. Odmah je poslužio članovima iz Havaja, Novog Zelanda, Samoe, Tonge, Tahitija, Japana i Australije.

Kako je Crkva nastavila rasti diljem Pacifika i Azije, broj je država koje je ovaj hram blagoslovio nastavio rasti.

Ove godine obilježava se 100. godišnjica ove važne prekretnice u sabiranju Izraela s obje strane vela.

Sabiranje sa Samoe

Otoče Samoe leži oko 4.000 km udaljeno od Havaja. Godine 1919., John Q. Adams, predsjednik misije na Samoi, rekao je: »Po završetku hrama Laie, naš se narod činio obuzet intenzivnom željom da sabere dovoljno svjetovnih dobara kako bi išao u hram.« Na primjer, Aulelio Anae služio je kao misionar bez plaće 20 godina. Zbog svojih godina žrtve nije imao dovoljno novaca da bi oputovao na Havaje. Stoga je brat Anae prodao sve što je posjedovao te je uspio sakupiti 600 ili 700 USD.² Brat Anae i drugi Samoani žrtvovali su sve što su mogli kako bi se preselili u Laie tijekom dvadesetih godina 20. stoljeća.

Jedna obitelj, Leota, stigla je na Havaje na Novu godinu 1923. Sedmogodišnja se Vailine Leota prisjećala: »Naš prvi [pogled] na hram... bio je najdivniji prizor.«³ Samo dva

tjedna kasnije, Vailini roditelji, Aivao i Mataala, primili su svoje podarivanje i zapečaćeni su kao par te su njihova djeca zapečaćena za njih. Obitelj Leota 50 je godina vjerno služila u domu Gospodnjem te su pokopani »u blizini hrama koji su tako jako voljeli«.⁴ Danas stotine njihovih predivnih potomaka živi diljem Havaja.

Nemogući zadatak

Iako su mnogi članovi na Pacifiku napustili svoje domovine i imigrirali na Havaje, mnogi su odjeli i ogranci iz raznih naroda organizirali putovanja u hram, zvana izletima. Ovaj duhovni oblik sabiranja pružio je način da članovi Crkve putuju kako bi primili hramske uredbe i zatim se vratili kući radi izgradnje Crkve u svojim vlastitim narodima.

Prilikom posvećenja, predsjednik Grant molio je da Gospodin otvorи put za svece u Novom Zelandu i Pacifičkom otočju te da pribavi njihova rođoslavlja kako bi oni mogli doći u hram i postati spasitelji svojim precima.

Hramski izleti počeli su sa skupinom Maori svetaca s Novog Zelanda samo šest mjeseci nakon posvećenja. Iako 8.045 km udaljeni od Havaja, ovi su se sveci radovali novostima o posvećenju.

Wimate i Heeni Anaru žudjeli su biti dio prve skupine koja će putovati u hram. Ipak, zadatak se činio nemogućim zbog neimaštine obitelji i potrebnih troškova od 1.200 novozelandskih funti za putovanje – pozamašna suma. Pronašli su potrebno čudo.

Godinama je obitelj Anaru slijedila prorokov savjet i sabirala svoje rođislavne zapise. Ti su zapisi zatim bili odlagani na hrpe dok je obitelj Anaru čekala da se čudo dogodi. Njihov sin, Wiwini, poznavao je vjeru svojih roditelja: »Majka nikada nije očajavala da [neće] jednoga dana kleknuti s ocem za oltar hrama.«

Čudo se doista dogodilo. Wimate je dobio ugovor s vladom Novog Zelanda za veliki projekt razvoja zemljišta. Njegov im je prihod iz ovog projekta pružio dovoljno gotovine da unaprijed pokriju troškove putovanja na Havaje. Wimate i Heeni prevladali su svoj strah putovanja oceanom te su u svibnju 1920. otputovali na Havaje sa skupinom od 14 svetaca. Primili su svoja podarivanja i bili zapečaćeni. Nemoguće se dogodilo.

Priča obitelji Anaru tek je jedna među tisućama o svećima posljednjih dana koji su putovali u hram Laie Havaji kako bi primili uredbe i polozili pravo na obećanja koje je Gospodin ponudio u svojem domu. To je tražilo veliku žrtvu, no stvorilo je snažnije svece koji su se vratili u svoje domovine spremni voditi Crkvu.⁵

Duhovno sabiranje iz Azije

Nakon Drugoga svjetskog rata i ponovne uspostave Crkve u Japanu, sveci su tamo organizirali prvi azijski hramski izlet. Godine 1965., zrakoplov popunjen sa 165 predanih svetaca doletio je iz Tokija do Havaja kako bi oni primili hramske uredbe. Ovo je putovanje proizvelo nevjerojatnu snagu za Crkvu u Japanu. Devedeset i pet posto ovih članova ostalo je aktivno u

1850

1850.: Misionari dolaze u Kraljevstvo Havaja navještati evanđelje.

1855.: Joseph F. Smith služi prvu misiju na Havajima.

1875

1865.: Crkva kupuje zemljište u Laieu na kojem je izgrađeno sastajalište. Ova je građevina preseljena 1916. kako bi se napravilo mjesto za izgradnju hrama.

1900

1915.: Predsjednik Joseph F. Smith najavljuje hram Laie Havaji.

27. studenog 1919.: Predsjednik Heber J. Grant posvećuje hram (vidi gore, u sredini).

1925

1923.: Obitelj Leota (ispod) seli se u Laie iz Samoe.

1920.: Wimate Anaru putuje u hram iz Novog Zelanda.

Crkvi. Petorica su kasnije postali predsjednici hrama u svojoj domovini, uključujući starješinu Yoshihika Kikuchija, prvog općeg autoriteta iz Japana.⁶

Godine 1970., skupina korejskih svetaca dopovala je u Laie. Choi Wook Whan, predsjednik ogranka, rekao je: »Otišli smo u hram i on je otvorio naše umove te probudio u nama kako možemo primiti spasenje. Vječni je naum postao stvaran; naša su svjedočanstva toliko osnažena da je to teško za objasniti. Kako je predivan blagoslov za narod Koreje imati priliku otići u hram.«⁷

Sabiranje naše preminule rodbine

Kada hramske uredbe postanu dostupne narodu, one donose Gospodinove blagoslove ne samo živima u toj zemlji, već i onima iz tog naroda koji se sada nalaze s druge strane vela. Ove su blagoslove osjetili članovi azijskih zemalja u kojima je stoljećima njihova kultura pedantno bilježila rodoslovje.

Roditelji Kwaja Shoon Lunga preselili su se iz Kine na Havaje. On je rođen na Kauaiju 1894. i kršten 1944. na svoj pedeseti rođendan. Brat Lung naučavao je o obiteljskoj povijesti u crkvi i rekao svojem razredu: »Jedne sam noći

imao viđenje u kojem su me mnogi moj preminuli preci pozivali da radim za njih.« Tri dana kasnije primio je svoje rodoslovje od svoje tete iz Kine: 22 stranice na kineskom pismu koje su objavljivale njegovo podrijetlo natrag do 1221. g. po Kr. Zajedno sa svojim sinom Glennom i snahom Julinom izvršili su tisuće uredbi u hramu za svoju obitelj. Glenn i Julina Lung kasnije su vjerno služili kao predsjednik i nadzornica hrama Laie od 2001. do 2004.⁸

Sabiranje se nastavlja

Smješten na sjecištu Pacifika, između Amerika i Azije, hram Laie Havaji otvorio je vrata hramskim blagoslovima mnogim narodima. Time je sabiranje Izraela postalo prvenstveno duhovno sabiranje kada članovi mogu primiti hramske blagoslove i zatim se vratiti izgradnji Crkve u svojim domovinama. Ova je prilika pomogla u proširenju obnovljenog evangelja na mnoge kulture i narode s obje strane vela.

Dok slavimo 100. godišnjicu hrama Laie Havaji, povlastica nam je svjedočiti o prekretnici u Obnovi i ispunjenju proroštva proroka Jakova iz Mormonove knjige: »Velika su obećanja Gospodnja onima koji su na otocima morskim« (2 Nefi 10:21). ■

NAPOMENE

1. *Naučavanja predsjednika Crkve: Joseph Smith* (2007.), 414
2. Vidi James Adams Argyle, usp. »The Writings of John Q. Adams«, 14, FamilySearch.org.
3. Vailine Leota Niko, u Clinton D. Christensen, usp. *Stories of the Temple in Lā'ie, Hawai'i* (2019.), 70–71
4. Aivao Frank Leota (1878.–1966.), FamilySearch.org
5. Vidi Christensen, *Stories of the Temple in Lā'ie, Hawai'i*, 64–65
6. Vidi Christensen, *Stories of the Temple in Lā'ie, Hawai'i*, 114–117
7. Choi Wook Whan, »Going to the Temple Is Greatest Blessing«, *Church News*, 17. travnja 1971., 10
8. Vidi Christensen, *Stories of the Temple in Lā'ie, Hawai'i*, 166

1950

1965.: 165 japanskih svetaca dolazi na Havaje u prvom azijskom hramskom izletu.

1975

13. lipnja 1978.: Predsjednik Spencer W. Kimball ponovno posvećuje hram nakon značajnog proširenja. On i predsjednik N. Eldon Tanner (gore) također posjećuju Polinezijski kulturni centar.

2000

1970.: Sveci iz Koreje priključuju se japanskim svecima na hramskom izletu.

21. studenog 2010.: Nakon seizmičkih nadoigradnji i preuređenja, predsjednik Thomas S. Monson ponovno posvećuje hram.

Vođene k Monici

Kad sam živjela u São Paulu, Brazil, upoznala sam posebnu ženu koja se zvala Graça. Ona je bila divna i ljubazna žena i prijateljica svima.

Graça je bila moja suradnica u kućnom posjetiteljstvu. Bila je majka troje djece, radila je pola radnog vremena i nije imala auto ni telefon, ali ništa je od toga nije sprječilo služiti.

Sa svojeg sam balkona mogla vidjeti jedini prozor njezine kuće. Kad je bila dostupna, Graça bi stavila komad crvene tkanine na taj prozor kako bi pokazala da je spremna ići u posjete. Nikada nije pronalazila izliku da ne služi. Često

Graça bi stavila komad crvene tkanine na svoj prozor kako bi pokazala da je spremna ići u posjete.

sam razmišljala o Gračinom signalu i njezinom divnom primjeru vjerne i jednostavne službe.

Jedno mi se iskustvo ističe u mislima. Pripremili smo se i pomolile prijegu što smo otiskele posjetiti jednu našu sestru. Dok smo se približavale njezinoj kući, shvatile smo da smo se zapravo odvezle do kuće druge sestre! Bile smo zadužene posjećivati ovu sestru, manje aktivnu majku dvoje male djece, ali nismo planirale posjetiti ju taj dan. Budući da smo

bile tamo, pokucale smo, ali nitko nije odgovorio.

Odlučile smo biti uporne i pričekati. Sestra, Monica, naposljetku je došla i rekla nam da je zaposlena. Uočile smo da je umorna i gotovo u suzama. Kad smo rekli da smo tu da pomognemo, dopustila je da uđemo. Njezina je beba plakala, pa smo joj rekli da se pobrine za bebu, a mi ćemo pričekati. Kad je Monica otišla gore s bebom, mi smo krenule na posao, počistivši nekoliko soba i složivši svu odjeću koju smo mogle vidjeti.

Kad je Monica vidjela kako lijepo izgleda njezina kuća, počela je plakati, otvorila nam svoje srce i iznijela neke od svojih izazova. Obećale smo joj pomoći i razgovarale smo s predsjednicom Potpornog društva o njezinim izazovima. Sljedeće je nedjelje Monica bila u crkvi.

Monica je postala aktivna, sretna sestra i mi smo nastavile posluživati joj s ljubavlju i brigom. I dalje je imala iste izazove, ali mogla se nositi s njima s više vjere i hrabrosti zbog svoje aktivnosti u Crkvi.

Toliko sam zahvalna za Gračin primjer dok smo služile zajedno. Molile smo se za vodstvo i Bog nas je doveo do Monice. ■

Rosana Soares, Utah, SAD

Posadile su sjeme u moje srce

O dakle dolazim? Što radim ovdje?
Kamo idem nakon ovog života?

Kad mi je bilo 29 godina, ova su mi se pitanja uvijek vraćala. Moji su roditelji preminuli. Tugovala sam zbog gubitka mojeg prvorodenog malog sina. Imala sam drugo troje djece za odgojiti i život pun izazova.

Gospodin je počeo odgovarati na moja pitanja kad je doveo dvije mlade misionarke u moj dom. Kad sam ih pustila ući, upitale su me osjećam li da mi nešto nedostaje u mom životu. Rekla sam im za svoje roditelje i svog sina. Rekla sam im kako mislim da bi bilo nepošteno imati djecu i osnivati obitelji ako se sve samo završava sa smrću. Pitala sam hoću li ikada više vidjeti svoje roditelje i svog sina.

»Marta«, rekle su, »možeš imati svoju obitelj zauvijek«.

Radost je ispunila moje srce. Htjela sam znati više. Tijekom svojeg sljedećeg

posjeta podučile su me više o evangelju Isusa Krista. Dale su mi Mormonovu knjigu i izazov da je pročitam i pitam Boga je li to njegova riječ. Prihvatile sam njihov izazov. Kad sam se pomolila, Božji odgovor došao je jasno kao sjaj sunca. Znala sam u svom srcu da je to istina.

Nažalost, kad sam prihvatile novi posao, izgubila sam kontakt s misionarkama. U sljedećim mjesecima moj je brak završio i pokušala sam početi novi život sa svojom djecom.

Naposljeku sam se ponovno udala. Jednog je dana moj muž rekao da mu nedostaje imati Boga u svom životu. Odlučili smo ići u crkvu u koju je jednom išao. Kad smo ušli u zgradu, vidjela sam Mormonovu knjigu na stolu u predvorju. Ovo je bila ista crkva koju sam prije upoznala! Voljela sam Duha kojeg sam ondje osjećala. Kada smo otišli, pitala sam svog muža kako mogu biti krštena. ■

O sjetila sam da trebam reći sestrama koje su me prve podučile da sam se priključila Crkvi i da su posijale sjeme obnovljenog evanđelja u moje srce.

»Misionari te trebaju podučiti«, rekao je.

»Bila sam podučena prije pet godina!« odgovorila sam.

Moja djeca i ja bili smo podučeni lekcije. Dan našeg krštenja bio je najsjajniji dan u našem životu.

Nekoliko godina kasnije osjetila sam da trebam reći sestrama koje su me prve podučile da sam se priključila Crkvi. Na Facebooku sam pronašla grupu bivših misionara iz misije Brazil Santa Maria. Uključivala je jednu od sestara koje su me podučavale. Poslala sam joj zahtjev za prijateljstvo i rekla joj tko sam, kako sam postala članica Crkve, da je naša obitelj zapečaćena u hramu i da moj sin služi cjelodnevnu misiju. Rekla sam joj da je sve ovo bilo moguće jer su ona i njezina suradnica posijale sjeme obnovljenog evanđelja u moje srce. ■

Marta Algarve, Santa Catarina, Brazil

Bonus blagoslov

Moja žena Carmen i ja upravo smo dobili naše prvo dijete kad sam bio pozvan za biskupa našeg odjela. U to smo vrijeme imali finansijskih problema. Postalo mi je stresno skrbiti se za moju obitelj i istovremeno bdjeti nad članovima našeg odjela i brinuti se za njih.

Jedne sam nedjelje uočio samo-hranu majku s njezinh četvero male djece na sakramentalnom sastanku. Sjedila je na posljednjoj klupi u kapeli i pokušavala je što bolje može utišati svoju djecu. Znao sam da također ima finansijskih problema, ali nikada nije tražila pomoć. Tjedni su prolazili i svake je nedjelje dolazila u crkvu sa svojom djecom.

Jednog sam dana primio svoju plaću. Blagoslovljen jer sam primio bonus, odlučio sam upotrijebiti dodatni novac

za kupnju potrepština za neophodne popravke na mojoj kući. Ali dok sam išao na tržnicu, na pamet su mi pali ova sestra i njezina djeca. Osjetio sam da bih trebao upotrijebiti dodatni novac da kupim hranu za njih. Nazvao sam Carmen i rekao joj što sam osjetio da trebam učiniti. Ona se složila.

Dok sam kupovao, primijetio sam neke kekse. Pomiclio sam da bi djeca možda htjela slatkiše. Napunio sam hranom dvije torbe i krenuo prema kući ove sestre.

Pokucao sam na istrošena, drvena vrata nekoliko puta. Kad sam krenuo otići, vrata su se napokon otvorila. »Biskupe«, rekla je sestra, »iznenadena sam što vas vidim ovdje«. Njezina su djeca odmah istrčala iza nje.

»Donio sam vam nešto hrane«, rekao je.

Napunio sam hranom dvije torbe i krenuo prema kući sestre u mom odjelu.

Jedna od njezinih kćeri pronašla je kekse i povikala: »Keksi!« Njezina braća i sestre uzbudeno su se okupili. Sedmogodišnja kći me zagrlila. »Hvala vam, biskupe!«, rekla je.

Pogledao sam u njihovu kuću i video da je ova sestra prala odjeću u loncu na podu. Obitelj nije imala stol i spaval su na madracu na podu. Shvatio sam koliko su u potrebi. Dogovorio sam da dobiju stol i da svatko od njih dobije krevet.

Ovo mi je iskustvo pomoglo prepoznati da Gospodin vodi i blagoslivlja svoje sluge. Ne trebamo poseban poziv kako bismo pomogli svojoj braći i sestrama. Samo trebamo biti uskladeni s Duhom, prepoznati tko treba našu pomoć i biti spremni biti oruda u Gospodnjim rukama. ■

Roberto Atúncar Nieto, Lima, Peru

Dvije stranice pune zahvalnosti

Moj je otac patio cijeli svoj život zbog nedostatka samopouzdanja i osjećaja bezvrijednosti. Odgojio ga je otac alkoholičar koji mu je često govorio kako misli da je bezvrijedan. Na sreću, moj otac nije nikada sam postao alkoholičar, ali nikada nije rekao meni i mojoj braći i sestrama da je ponosan na nas niti bi nas hvalio za ono što smo dobro učinili. Dok sam odrastala, nastojala sam mu ugoditi, ali uvijek sam osjećala da nisam sasvim uspjela. To je uzrokovalo da imamo nategnut odnos.

Jedne sam godine spomenula ovo svojem mudrom biskupu. Savjetovao mi je da napišem pismo svom ocu iznoseći mu sve razloge zašto sam zahvalna za njega. To nije bio mali pothvat za mene. Moje su rane bile duboke i nisam željela da moje pismo zahvalnosti postane pismo zamjeranja. Stoga sam se pomolila. S Duhom koji me vodio, razlozi zašto sam bila zahvalna za svog oca počeli su dolaziti. Trebalo je vremena, ali kad sam završila, napunila sam dvije stranice.

Isporučila sam pismo, ne znajući kako će moj otac reagirati. Ali znala sam da ne mogu izabrati njegov odgovor. Trebala sam samo pogledati u svoje srce i sjetiti se zašto sam napisala pismo.

Sljedećeg sam jutra primila poziv od svoje mačehe. Plakala je. Rekla mi je da je moj otac čitao pismo uvijek iznova. Rekla je da ne može razgovarati sa mnom jer previše plače.

»Hvala ti«, rekla je. »Tvoj je otac trebao ovo.«

Kasnije toga dana moj me otac nazvao da mi zahvali. Nazivao me svaki dan kroz nekoliko dana da izrazi koliko mu je pismo značilo.

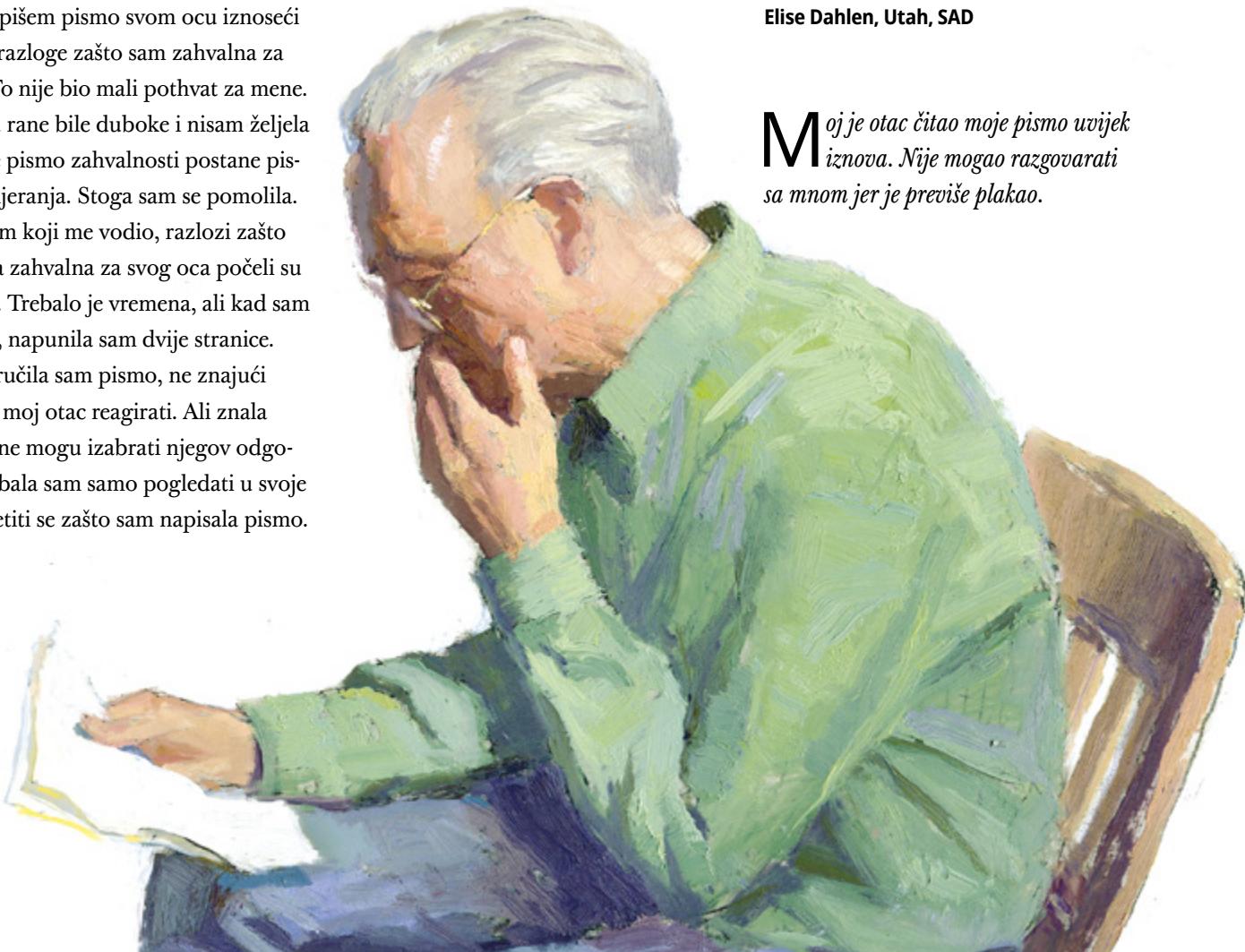
Htjela bih reći da je naš odnos bio čudesno iscjeljen, ali još je puno posla

bilo pred nama. Tijekom vremena moje je srce počelo cijeliti i naš se odnos poboljšao. Naposljetku sam mu mogla oprostiti.

Nekoliko godina kasnije, nakon strašne bitke s rakom, moj je otac preminuo. Sigurna sam da sada doživljava veliku radost dok mu Spasitelj pomaže ozdraviti od godina zlostavljanja. Znam da sam ja iskusila iscjeljenje kroz moć Pomirenja Isusa Krista. Spasitelj razumije naše potrebe i može nam pomoći ukloniti otrov boli i zamjeranja iz naše duše. Znam da su zahvalnost, oprost i ljubav snažni lijekovi. ■

Elise Dahlen, Utah, SAD

Moj je otac čitao moje pismo uvijek iznova. Nije mogao razgovarati sa mnom jer je previše plakao.

Joy D. Jones
opća predsjednica
Male škole

SUOČAVANJE S PORNOGRAFIJOM: zaštitići, reagirati i iscijeliti

Ove tri primjene ljubavi mogu pomoći našoj djeci u susretima koje bi mogli imati s pornografijom.

Bolno sam svjesna utjecaja pornografije čak i na najmlade u našem društvu – našu djecu. Kao pošast epskih razmjera, pornografija može uzrokovati sram, obmanu, izopačene osjećaje, gubitak samokontrole, nadmoćnu ovisnost i sveukupnu potrošnju vremena, misli i energije. Postoji velika potreba da svi mi – roditelji, obitelji, učitelji, vode – doista vidimo, cijenimo i štitimo našu djecu i mlade.

Ljubav je najveći od Božjih darova. Voljeti Boga i voljeti našeg bližnjega među dvije su najveće zapovijedi koje nam je sam Isus Krist dao. Vjerujem da je ljubav također najbolje oružje u borbi protiv pornografije.

Doista, kao što popularna krilatica kaže: »Pornografija ubija ljubav«, no također upamtim da ljubav ubija pornografiju. To ne znači da naša ljubav prema nekome može promijeniti njihovu ovisnost ili čak njihovo ponašanje. No ljubav može motivirati nas – kako se pripremamo, kako reagiramo, kako slušamo – posebice s našom djecom. Ako želimo imati imalo nade u iskorjenjivanje ove pošasti iz svijeta, ljubav mora biti i na vodećem položaju i u temelju svih naših nastojanja.

Htjela bih predložiti tri primjene ljubavi za koje se nadam da ćemo se na njih usredotočiti, prihvati ih i usvojiti. Ove su tri primjena povezane s tri faze susreta s pornografijom s kojim bi se naša djeca mogla suočiti.

Prvo, kažemo: »Volim te«, kada ih doista štitimo. Drugo, kažemo: »I dalje te volim«, načinom na koji reagiramo na njihovo izlaganje pornografiji, bilo ono namjerno ili ne. I treće, kažemo: »Uvijek ću te voljeti«, pružajući im brižnu podršku dok rade na zacjeljenju ako su iskusili kompulzivnu uporabu ili ovisnost. U svakoj fazi ljubav je ključ.

*Ovaj problem utječe
na naše dječake i
naše djevojčice, a
mi ne razgovaramo
dovoljno o tome.*

1

ZAŠTITA: »VOLIM TE«

Zamislite u svojim mislima dijete koje volite. Kada kažete ovom djetetu: »Velim te«, što to znači? U svojoj srži, to znači da pružamo zaštitu kako bismo pomogli onima koje volimo da postanu najbolji što mogu i suoče se s izazovima života. Dio je zaštite stvaranje snažnih, pouzdanih, dosljednih odnosa. Ove vrste odnosa pomažu da bliže privučemo svoju djecu. Dok gradimo snažne odnose povjerenja i štitimo svoju djecu i unučad – ili bilo koje dijete – pružamo im sigurno mjesto kojem se mogu okrenuti. Ova im zaštita pomaže razumjeti tko su te im pomaže pojmiti njihov odnos s Bogom. Osjećati se cijenjeno i voljeno pomaže djeci zamisliti brižnoga Nebeskoga Oca koji daje upute za njihovu sreću i oslanjati se na njega.

Brine me da mnogi roditelji još ne shvaćaju koliko je pornografija doista opasna ili da možda misle kako je to problem samo za susjedovog dječaka. Stvarnost je da ovaj problem utječe na

naše dječake i naše djevojčice, a mi ne razgovaramo dovoljno o tome.

Prije mnogo godina, moj suprug i ja čuli smo značajnu priču koju smo često ponavljali svojoj djeci. U priči se govori o staroj čegrtuši koja je zatražila dječaka u prolazu da je prenese do vrha planine kako bi vidjela još jedan zalazak sunca prije nego što umre. Dječak je oklijevao, no čegrtuša mu je obećala da ga u zamjenu za prijevoz neće ugristi. Nakon tog ustupka, dječak je ljubazno odnio zmiju do vrha planine na kojoj su zajedno gledali zalazak sunca.

Nakon što je odnio zmiju natrag u dolinu, dječak si je pripremio jelo i ležaj za noć. Ujutro je zmija upitala: »Molim te, dječače, možeš li me odnijeti natrag kući? Sada je vrijeme da napustim ovaj svijet i htjela bih se vratiti svojoj kući.« Dječak je osjećao da je bio siguran, a zmija je održala svoju riječ, pa je odlučio odnijeti zmiju kući kako je zatražila.

Pažljivo je podignuo zmiju, držao ju je blizu svojih prsa i odnio je natrag u pustinju do njezine kuće kako bi umrla. Netom prije nego je položio čegrtuš, čegrtuša se okrenula i ugrizla ga za prsa. Dječak je zavapio i bacio zmiju na tlo. »Gospodo zmijo, zašto si to učinila? Sada ću zasigurno umrijeti!« Čegrtuša ga je pogledala i nasmiješila se: »Znao si što sam kada si me podignuo.«

U današnjem svijetu vidim mnoge roditelje koji svojoj djeci pružaju zmiju. Govorim o pametnim telefonima. Ne možemo staviti mobilne telefone s pristupom internetu u ruke djece koja nisu dovoljno stara da bi bila dovoljno podučena, još nemaju nužne sposobnosti rasudivanja i donošenja odluka te nemaju roditeljsku kontrolu i druge alate da ih zaštite. Jason S. Carroll, profesor obiteljskog života na Sveučilištu Brigham Younga, izjavio je: »Štitimo svoju djecu do trenutka kada se mogu štititi sama.« Prvo se razvija moždano deblo u kojem se nalaze centri mozga za užitak. Tek se kasnije u potpunosti razvijaju sposobnosti razlučivanja i donošenja odluka u frontalnom korteksu. »Stoga djeca imaju papučicu za ubrzavanje bez punog kočionog sustava.«¹

Svi bi telefoni trebali imati mjere zaštite, čak i oni tinejdžera. To je dobar savjet i za odrasle. Nitko nije imun na ugriz zmije otrovnice. Neki se roditelji odlučuju za preklopne mobitele za svoju djecu kako bi ograničili uporabu pozivanja i slanja tekstualnih poruka.

Uz pametne telefone postoje bezbrojni drugi uređaji na kojima se može pristupiti neželjenim medijima putem interneta. Nedavno je istraživanje pokazalo da se 79% izlaganja neželjenoj pornografiji događa kod kuće.² Da navedem samo nekoliko uređaja, djeca joj mogu biti izložena na tablet računalima, pametnim telefonima, igraćim konzolama, prenosivim DVD čitačima i pametnim TV-ima. Poznajem obitelji koje su odredile

jedno visokoprometno područje u svojem domu u kojem se elektronski uređaji koriste. Ove obitelji nazivaju to »medijskom sobom« i svi se njihovi uređaji drže na otvorenom, na svjetlu. Nikada nijedna osoba nije sama u sobi na medijskom uređaju.

Neke su se obitelji odlučile za pravila poput onih da nema telefona u spavaćim sobama ili kupaonicama. Neke jednostavno kažu: »Nikada sam s telefonom.« Ipak, drugi postupno daju pristup aplikacijama koje njihova djeca mogu koristiti sa softverom koji omogućuje roditelju konfiguraciju djetetovog mobitela. Na ovaj način podučavaju da se povjerenje stječe i da je sigurnost na telefonu važna.

Koje god bile potrebe za vašu zasebnu obitelj, podučavajmo svakog člana obitelji da od samog početka mudro i pozitivno koriste tehnologiju – da razviju moralni način razmišljanja. Obrazujmo djecu na konstruktivne načine da pozitivno koriste tehnologiju. Možemo ih podučiti procjenjivanju time što će se upitati: »Hoće li uporaba ovoga služiti dobroj svrsi?« Naši odabiri u tome kako podučavamo svoje obitelji sada utjecat će na buduće naraštaje.

Nadam se da ćemo kao roditelji razmotriti važnost našeg odnosa s našom djecom i specifične napore koje ulažemo kako bismo ih zaštitali. Dok osnažujemo ove brižne odnose, djeca će bolje razumjeti zašto Bog upozorava na zla pornografije, prepoznat će kako je izbjegavati i bit će spremna ako naidu na nju.

2 REAKCIJA: »I DALJE TE VOLIM«

Vođenje gostoljubivih, otvorenih, privlačnih razgovora koji potiču djecu da svojim roditeljima iznose svoje misli, iskustva i pitanja nije lako. Možemo pozvati djecu svih dobi da priznaju ako ili kada razviju ikakvu razinu problema s pornografijom – od prvih, nemanjernih izlaganja preko povremene uporabe, intenzivne uporabe do kompulzivne uporabe. Prvi su razgovori bolji, a djeca će spremnije priznati kada znaju da ih se voli i da ništa što kažu ili učine ne može promijeniti tu ljubav.

Međutim, vrlo rijetko dijete priznaje dobrovoljno. To se obično dogodi kada pozoran roditelj potakne dijete s: »Je li sve u redu?« ili »Ne činiš se potpuno svoj.« Što više ljubavi dijete osjeti, tim mu je lakše otvoriti se.

Ovo jamstvo ljubavi uspostavlja se u njihovim mislima od malih iskustava koje se opetovano ponavljaju. Manji problemi o kojima se raspravlja na brižan način stvaraju temelj zdrave reakcije tako da je, kada veliki problemi dođu, komunikacija i dalje otvorena. Najvažnije, djeca znaju da

će vaša reakcija i dalje biti: »I dalje te volim. Ne prestajem te voljeti zbog nečega što se dogodilo. Uvijek ću te voljeti.«

Iz nekog razloga, ne razgovaramo puno s mlađima i djecom o jednom od najsnažnijih poriva i najvećih kušnji s kojima će se susresti. Zbog naše nevoljnosti u položaju su da ih prvenstveno podučavaju internet, druga djeca ili tinejdžeri, ili čak popularni mediji. Neki od nas možda čak i okljevamo upotrijebiti riječ *pornografija* oko djece u nastojanju da zaštитimo njihovu nevinost. Osjećamo se tako neugodno. Možda naši roditelji nikada nisu razgovarali s nama tako otvoreno. Što ako naši razgovori potaknu znatiželju? Što ako žele znati više? Kako možemo očekivati od naše djece da razgovaraju s nama o pornografiji ako mi nikada nismo razgovarali o njoj s njima?

Roditelji, moramo započeti razgovor i ne čekati da djeca dođu k nama. Volim prijedlog održavanja redovitih, učestalih, komotnih razgovora umjesto jednokratnog dogadaja. Pogodnosti su vođenja razgovora ti što su roditelji i vode od povjerenja stručnjaci, ne Google; razgovor se može odviti u sigurnom okruženju i on povećava djitetovo povjerenje. Želimo da se djeca osjećaju spremna i osnažena, ne uplašena. Želimo razgovarati s njima, a ne govoriti im.

Kao roditelji i učitelji ne možemo pomoći djeci ako i sami nismo obrazovani. Ključno je naučavati *što* i *zašto*. Za sebe možemo naučiti i pomoći djeci razumjeti zašto je pornografija loša, zašto je tako opasna, zašto ne želimo da ih povrijedi te što učiniti naiđu li na nju.

Dajemo li svojoj djeci dovoljno *zašto* primjerno njihovoj dobi? Ako je jedini razlog koji im dajemo kako bi izbjegli pornografiju taj da je loša, to može postati nedostatan razlog. Umjesto toga, moramo predstaviti što više odgovora na zašto kako bismo uspostavili moralni imperativ koji je motivirajući za naše mlade.

Postoje brojni razlozi za izbjegavanje pornografije, no evo tek nekoliko motivacija organizacije Fight the New Drug koji bi mogli zainteresirati naše mlade:

- pornografija može promijeniti i preustrojiti vaš mozak, a studije pokazuju da sada mogu čak i smanjiti vaš mozak i učiniti ga manje aktivnim;
- pornografija može izazvati ovisnost;
- pornografija će uništiti vaše samopouzdanje;
- zbog pornografije možete ostati usamljeni;
- pornografija može povrijediti one koje volite;
- pornografija može uništiti zdravu seksualnost;
- pornografija je povezana s nasiljem;
- pornografija uzrokuje da naposljetu postanete neiskreni;
- pornografija će vas lišiti vašeg vremena i energije;
- pornografija uzrokuje depresiju, tjeskobu i sram.

Nadodala bih da je pornografija protivna Božjim zapovijedima. S ovim i mnoštvom drugih razloga gradimo slučaj protiv pornografije, no spoznaja bez primjene dovodi do frustracije. Moramo postaviti razumne i korisne granice, ograničenja i očekivanja. Ključno je pomaganje djeci stvoriti svoj unutarnji zaključak da se žele kloniti pornografije. Ako dijete ne donese svoj zaključak koji stav imati prema ovom pitanju, vjerojatnije je da će ono postati dio zapanjujuće statistike.

3

ISCJELJENJE: »UVIJEK ĆU TE VOLJETI«

Kada su djeca izložena pornografiji i kada ih ona zarobi, ona se muče reagirati, oporaviti i iscijeliti. Srdačna, iskrena, stalna, čvrsta i strpljiva podrška potrebna je dok djeca preuzimaju svoju odgovornost za svoj osobni oporavak i ostvaruju svoj napredak. Nitko ne može pružiti ovu vrstu podrške poput roditelja. Nakon što smo pažljivo i osobno naučavali istinu, nakon što smo obzirno gradili povjerenje i poticali razgovore, tada djeca trebaju znati kako će naše jamstvo, unatoč njihovim pogreškama i odabirima, biti: »Uvijek ću te voljeti bez obzira na sve.«

Prisjećam se jednostavnog incidenta koji se dogodio u našoj obitelji prije mnogo godina. Moj suprug i ja nismo bili kod kuće, a naš je najstariji sin čuvaо drugu djecu. Primili smo poziv od zabrinutog susjeda uzbunjujući nas da je vatrogasni kamion bio pred našom kućom. Požurili smo se kući i otkrili da se naš desetogodišnji sin igrao u stražnjem dvorištu

Pronađite više izvora
na internetskoj
stranici [overcoming
pornography.lds.org](http://overcomingpornography.lds.org).

pokraj šest jutara velikog polja punog visoke, suhe trave. Pokušao je vidjeti može li iskrama zapaliti vatru.

Očito je mogao! Do trenutka kada smo stigli, vatrogasci su ugasili maleni požar, održali su lekciju našem sinu, a susjedi su se počeli razilaziti. Naš je sin bio posramljen, uplašen, u suzama i znao je da je u nevolji.

Svi smo otišli u kuću. Naš je sin bio toliko uplašen da je sve što smo mogli učiniti, iako je situacija bila ozbiljna, bilo obgrlitи rukama ovog dražesnog dječaka i uvjeriti ga u našu ljubav i olakšanje što nije bio povrijeden.

Kada su djeca izložena pornografiji i posebice kada budu ulovljena u njezinu mrežu, osjećaju se posramljeno, uplašeno, a i uplakano. Teško je uzeti nešto što je bilo u tami i izložiti to svjetlu. Vlada osjećaj posramljenosti i ranjivosti. Možda će imati neuspjeh i izazove duž puta dok se oporavljaju i iscjeljuju. Njihova je potreba za stalnom ljubavi kritična. Medutim, roditelji trebaju biti svjesni da će njihova ljubav uvijek pomoći, ali neće biti sve što je potrebno.

U iscjeljenju čete trebati usmjeriti dio te ljubavi koju imate za svoje dijete u pronalazak ispravnih izvora za pomoć. Vaša je ljubav temelj za ono što se treba dogoditi, no ako je netko koga volite zarobljen, vjerojatnije je da će vam biti potrebna profesionalna osoba koja može pomoći vašoj voljenoj osobi i vama također.

Dok vi i vaši voljeni tražite iscjeljenje, nadam se da čete pronaći snagu u Onome koji ima moć iscijeliti sve rane, okupiti ljude i stvoriti odnose znatno iznad naše trenutne sposobnosti da to zamislimo. Naš Spasitelj, obzirni Iscjelitelj, ima moć spasiti. Možemo biti roditelji našoj djeci i usmjeriti ih prema njemu, no samo on može biti njihov Spasitelj. I čudesno je to što on voli našu djecu čak i savršenije od nas – bez obzira na sve. ■

Iz glavnog govora izloženog na konferenciji 2018 Utah Coalition Against Pornography (Koalicija Ute protiv pornografije 2018.) u Salt Lake Cityju, Utah.

NAPOMENE

1. Jason S. Carroll, u govoru Lise Ann Thomson, »Eight Strategies to Help Children Reject Pornography«, *Liahona*, kolovoz 2017., 19
2. »The Facts about Online Threats«, Parents Television Council Watchdog (blog), 21. lipanj 2017., w2.parentstv.org/blog.

Mlade odrasle osobe

U ovom odsjeku

44 Izlasci i pornografija

Osoblje *Lijahone* i
Obiteljske službe

Samo digitalna verzija

**Kako sam naučio reagirati
kada netko prizna da se muči
s pornografijom**

Ime uskraćeno, Utah, SAD

**Krenuti dalje nakon spoznaje da
moj zaručnik prati pornografiju**

Ime uskraćeno, Francuska Polinezija

**Ja sam se borila da prevladam
pornografiju. Zašto neće on?**

Ime uskraćeno, Gvatemala

Pronađite ove i druge članke:

- Na stranici liahona.ChurchofJesusChrist.org
- u odsjeku **MOO tjedno** (pod karticom Mlade odrasle osobe u aplikaciji Evandeoska knjižница)
- na stranici facebook.com/liahona

Iznesi svoju priču

Imate li priču za iznijeti? Ili želite vidjeti članke o određenim temama? Možete predati svoj članak ili povratnu informaciju putem stranice liahona.ChurchofJesusChrist.org.

Tražiti Krista iznad tame pornografije

U planiranju članaka za mlade odrasle osobe, mi provodimo dosta vremena razmišljajući o problemima s kojima se sada suočavaju. Ima ih jako mnogo. Ali dok smo pronalazili ideje za ovaj mjesec, bili smo dovedeni do teme koja je utjecala na nas osobno, naše prijatelje i mnoge druge: izlasci i pornografija. Znali smo da će planiranje ovog odsjeka biti teško. Naposljetku, pornografija utječe na tolike mnoge ljudе na tragične načine, koji ponekad uništavaju život. A za mlade odrasle samce, to može učiniti da se budućnost čini još nesigurnijom nego što već jest, pogotovo dok se pripremaju za brak.

Zaista smo vidjeli kako ruka Nebeskog Oca vodi naš rad kad smo počeli primati priče od mlađih odraslih osoba na čije je veze utjecala pornografija. I vidimo da postoji više nego samo tračak nade za sretne vječne brakove slobodne od ovisnosti. Zašto? Zato što doslovno svaka priča svjedoči o iscjeljujućoj moći Isusa Krista i njegovog Pomirenja koja mijenja život i daje nadu.

Stoga, ako se nađete u vezi na koju utječe pornografija, pozivamo vas da pročitate odsjek za ovaj mjesec, s člancima koje ranjivo iznose drugi koji predobro znaju da je borba protiv pornografije stvarna. Ovi članci pokrivaju teme kao kako spomenuti pornografiju kada izlazite s nekim i kako razgovarati o tome (stranica 44), kako reagirati kada netko prizna borbu s pornografijom (samo digitalna verzija), kako su oprost i iscjeljenje mogući za oboje (samo digitalna verzija) i kako vas Duh može navesti da znate kako nastaviti vašu vezu (samo digitalna verzija).

Znamo da će vas Nebeski Otac, ako se oslonite na Spasitelja i pozovete Duha u svoj život dok tražite odgovore, voditi u pravom smjeru za vašu jedinstvenu situaciju. Tama pornografije može prevladavati u svijetu, ali Spasiteljevo je iscjeljujuće svjetlo sjajnije od svake tame. Sve što mi trebamo učiniti jest tražiti njega.

Srdačno,

Chakell Wardleigh i Mindy Selu

Urednice odsjeka za mlade odrasle osobe Crkvenih časopisa

Pročitajte savjet predsjednika M. Russella Ballarda o tome što učiniti kada na vašu vezu utječe pornografija u njegovom članku u digitalnoj verziji *Lijahone* za ovaj mjesec.

FOTOGRAFIJA: GETTY IMAGES, KORIŠTENO U ILUSTRATIVNE SVRHE, MODELI POZRALI

MLADE ODRASLE OSOBE

Izlasci i pornografija

osoblje Lijahone i Obiteljskih službi

Kao mlade odrasle osobe svi znamo da izlasci mogu biti uzbudljivi, zastrašujući, ispunjavajući i uznemiravajući, sve u isto vrijeme. Kada se počnemo otvarati jedni drugima, prirodno želimo znati više jedni o drugima, a povećanje ranjivosti važno je u izgradnji i produbljivanju odnosa. Koji su naši snovi, strahovi i uvjerenja? Što mislimo o braku i obitelji? S kojim smo se izazovima suočili u prošlosti ili s kojima se suočavamo sada koje bismo trebali iznijeti jedni drugima?

Koliko god strašno razgovaranje (ili postavljanje pitanja) o problemima s pornografijom može biti, ne razgovarati o tome može dovesti do razaračućih problema kasnije. Svaki zasebni

problem s pornografijom jedinstven je i izazovan, a možda čak i nećete znati je li to problem ili kako ga iznijeti za raspravu osobbi s kojom izlazite pa je važno da tražite vodstvo Duha. Ne postoji jedinstveno rješenje za svaku situaciju, no u ovom članku nudimo neke prijedloge onima od vas koji se možda pitaju:

- Kako mogu pristupiti temi pornografije kada razgovaram s osobom s kojom izlazim? I kada je prikladno upitati/reći?
- Kako mogu znati trebam li krenuti dalje u vezi s nekim tko ima povijest s uporabom pornografije?
- Kako možemo zajedno raditi na prevladavanju pornografije?

Pomoć i nada u suočavanju s pornografijom u predbračnim vezama.

Napomena urednika: Stoga što »izlaziti s nekim« predstavlja različite stvari u različitim kulturama, u svrhu ovog članka mislimo na izlaska na spojeve, unutar mjerila evanđelja, kako biste nekoga upoznali i na razvijanje odnosa s njima koji bi mogao dovesti do braka.

Za one koji su se mučili ili se muče

Ako ste se u prošlosti mučili s pornografijom ili se sada mučite s njom, pomisao na izlaska može vam donijeti osjećaj beznađa ili tjeskobe. No ako imate iskrenu želju za ukloniti pornografiju iz svojeg života (ili ste ju već uklonili), znajte da su vam uz vlastita nastojanja i pomoć od Nebeskog Oca i Isusa Krista, zdravi, trajni odnosi mogući. Razmotrite sljedeća pitanja dok razvivate odnos.

1. Trebamo li doista razgovarati o tome?

Uobičajeno je pitanje: »Trebam li doista osobi s kojom izlazim iznositi svoju povijest o uporabi pornografije, čak i ako sam se pokajao za to?« Ili, »Trebam li razgovarati s osobom s kojom izlazim o trenutnim problemima s pornografijom?« Općenito, o tome se *treba*

raspraviti – u pravom trenutku i na osjetljivi način. Dok će voditi ovaj razgovor, imajte na umu nekoliko važnih načela:

- Izbor trenutka – Razgovor bi se trebao održati kada veza uznapreduje do ozbiljne faze koja bi to prirodno zahtijevala.
- Iskrenost – Odnosi bi trebali biti temeljeni na povjerenju i iskrenosti. Iako bi osoba s kojom izlazite na spojeve mogla odabrati prekinuti odnos, ona treba razumjeti prirodu problema, vaš trenutni napredak u rješavanju problema i vaš plan za nošenje s problemom pojavi li se on ponovno u budućnosti.
- Oprost – Biti iskren s osobom s kojom izlazite na spojeve po pitanju vaše uporabe pornografije ne znači da trebate ulaziti u grafičke detalje kada raspravljate o tome. Ako ste se pokajali i osjećate da vam je oprošteno, ne trebate se više osjećati krivim zbog toga. Gospodin se više ne spominje naših grijeha kada se pokajemo za njih (vidi Nauk i savezi 58:42) pa je vaša rasprava s osobom s kojom izlazite na spojeve manje vezana za »priznanje«, a više za izgradnju povjerenja, iznošenje vaših planova za stalnim oporavkom i stjecanje njezine podrške.
- Iscjeljenje – Čak i ako ste se pokajali, duga ili intenzivna uporaba pornografije može imati dugotrajne biološke, psihološke, društvene ili duhovne učinke. Proces iscjeljenja može biti naporan i oduzeti puno vremena, no potpun su oporavak i stvarno iscjeljenje mogući. Kroz taj će proces trebati prikladnu pomoć i podršku, što bi moglo uključivati vašeg budućeg bračnog druga.

2. Jesam li spreman za ozbiljnu vezu?

Jedna je od najvećih razlika između nekoga tko je spreman za ozbiljnu vezu i nekoga tko nije u njihovoj voljnosti da budu otvoreni prema osobi s kojom izlaze na spojeve. Ako se mučite s pornografijom, možete ili dopustiti strahu da vam vezu odvede u vode nepovjerenja ili možete iskoristiti vjeru da se zajedno nosite s izazovima.

Iako može biti nelagodno i zastrašujuće iznositi vašu povijest s pornografijom, njezino izbjegavanje može samo produbiti vaše osjećaje straha i srama.

Za one koji izlaze s nekim tko se mučio

Stoga što je prosječna dob prvog izlaganja pornografiji u dobi od oko 11 te joj je lako pristupiti, većina je mladih ljudi na neki način izložena pornografiji do dobi od 18 godina. To može biti zabrinjavajuće kada su u pitanju izlasci. No izlaganje nije isto kao ovisnost, a postoje različiti stupnjevi uključenosti u pornografiju (vidi Dallin H. Oaks, »Recovering from the Trap of Pornography«, *Liahona*, listopad 2015., 50–55). Dobra je vijest da Pomirenje Isusa Krista može pružiti snagu i iscjeljenje svima koji ih traže. Evo nekih pitanja za razmotriti dok vam veza napreduje.

Vaš strah od gubitka ove osobe mogao bi čak uzrokovati da zaniječete cjelokupnu priču ili je izbjegavate iznijeti, što može iznevjeriti povjerenja i naštetići vašem odnosu kasnije.

S druge strane, kada poštujete opredjeljivanje osobe s kojom izlazite na spojeve, poštivat ćeće njihov odabir da ostane u vezi znajući i *dobro i loše*. I dalje biste se mogli plašiti ishoda, no važno je prepoznati da, s obzirom na sve informacije, druga vam osoba može pomoći u vašim nastojanjima i želji da uklonite pornografiju iz svojeg života. No bilo da odnos uspije ili ne, uz Božju pomoć možete nastaviti putem oporavka.

1. Kada bih i kako trebao pitati za pornografiju?

Odluka o tome kada i kako ovo spomenuti osobi s kojom izlazite na spojeve može biti nešto o čemu ćeće raspraviti sa svojim roditeljima, starijom braćom i sestrama, vođama Crkve ili bilo kime u koga imate povjerenja za pružanje dobrog savjeta. Pronađite način koji vam se čini ispravan, a tada održite taj razgovor u prikladnom trenutku, dok postajete privrženiji jednoj osobi ili ozbiljniji u vašoj vezi.

To ne znači da prvi izlazak trebate započeti s ispitivanjem o njihovoj prošlosti, no kako vaša veza napreduje, možete tražiti nadahnuće Duha da vam pomogne znati kako i kada pitati o njihovoj povijesti s pornografijom.

2. Kako bih trebao reagirati?

Kada vi i osoba s kojom izlazite počnete iznositi svoje iskrene osjećaje, to može pružiti iscjeljenje. Važno je da budete svjesni svojih osobnih misli i osjećaja kada se razotkrije uporaba pornografije – to može uzrokovati da postanete kritični, ljuti, umrtvljeni ili da se osjećate prevarenii. No u isto vrijeme, njihovo razotkrivanje može povećati povjerenje, sućut, ljubav i empatiju između vas. Razmotrite njihove i svoje osjećaje dok reagirate.

3. Kako da idem dalje?

Otkrivanje da se osoba s kojom izlazite muči s pornografijom treba biti uzrok za brigu, no nemojte izdati njihovo povjerenje iznoseći njihovih osobne muke drugim ljudima. Povjerljivi razgovor s biskupom ili terapeutom, ili, uz dopuštenje osobe s kojom izlazite na spojeve, s prijateljem ili vođom od povjerenja također može biti od koristi.

Kada odlučujete hoćete li nastaviti s vezom ili ne, trebali biste stalno tražiti vodstvo Duha. Sljedeći prijedlozi također mogu biti korisni:

- Upitajte ih koliko je pornografija utjecala na njihov život i gdje se nalaze u procesu iscjeljenja. Oni su trebali pokazati svoju želju da uklone pornografiju iz svojeg života poduzimanjem svih prikladnih i nužnih radnji.
- Prihvativte kako su neki oblici uporabe pornografije (na primjer, dječja pornografija) veliki pokazatelj da je osobi potrebna profesionalna pomoć i da osoba može biti opasna.
- Shvatite da je moć Spasiteljevog Pomirenja stvarna. Možete oprostiti i oni mogu biti iscjeljeni.
- Odlučite da se nećete pomiriti s ničim manjim od potpune iskrenosti u vašem odnosu i dostojnosti za sklapanjem braka u hramu.

- Shvatite da je za iscjeljenje i oporavak potrebno vrijeme. Recidivno ponašanje može se dogoditi pa će onima koji se nastoje opraviti biti potrebna podrška. To uključuje razumijevanje njihovih povoda (onoga što bi moglo uzrokovati da se okrenu pornografiji) te podržavanje ili pomoć u uspostavljanju prikladnih mjera zaštite.
- Ako vaša veza napreduje prema braku, pobrinite se da se oboje složite kako pornografije nije prihvatljiva i da ne predstavlja zdravi, bračni seksualni odnos.

Najvažniji dio kretanja naprijed jest oslanjanje na ono što vas Duh Sveti potiče činiti, što može biti bilo što od nastavka veze s razumijevanjem da uporaba pornografije mora prestati do prekidanja veze, ali nastavljanja pružanja podrške u njihovim nastojanjima da se promijene. Što god odlučili, osoba s kojom izlazite trebala bi razumjeti da se stvari mogu promijeniti ovisno o njihovom napretku ili nedostatku napretka u prevladavanju pornografije.

Zajednički rad na prevladavanju pornografije

Može biti potrebno vrijeme i naporan rad da se prevlada pornografija, no to jest moguće. I u konačnici, rad na tome da je zajedno prevladate može osnažiti vaš odnos dok oboje produbljujete razumijevanje o Pomirenju Isusa Krista i učite se međusobno podržavati kroz nedače. Razmotrite sljedeće dok zajedno radite na njezinom prevladavanju:

- Internetska stranica Crkve **overcomingpornography.ChurchofJesusChrist.org** pruža mnoge izvore (uključujući podatke o crkvenom programu oporavka od ovisnosti) koji vam oboma može pomoći nositi se s ovim procesom iscjeljenja.
- Razmotrite imati određeno mjesto i vrijeme za raspravu o pornografiji kako to ne bi postalo fokus vaše veze. Dok razgovarate o tome, nemojte omalovažavati ili gledati s visoka. Vaš bi odnos trebao biti sigurno mjesto na kojem se oboje možete osjećati voljeno i podržano, ne ispitivano ili ponizavano.
- Duhovni postupci mogu pomoći u pružanju obrane protiv kušnje. Međusobno se potaknite kako biste održali i osnažili redovite duhovne navike – uključujući smisleno proučavanje Svetih pisama i hramsko bogoštovlje (kada je moguće), svetkovavanje šabata, služenje drugima, dosljedan post i iskrenu molitvu – s povećanom željom da osnažite svoje odnos sa Spasiteljem i Nebeskim Ocem. Taj odnos može pomoći oslabjeti stisak pornografije nad vašim životima. Učeništvo je doživotno

nastojanje, a snaga koju stječemo kao sljedbenici Kristovi pomoći će nam prevladati sve naše izazove u životu, ne samo pornografiju.

- Ako se vaša osobna nastojanja ne pokazuju uspješnima, nemojte se bojati niti sramiti tražiti pomoći osposobljenog stručnjaka za mentalno zdravlje u području seksualne ovisnosti. Oni bi vam mogli pomoći steći više uvida u liječenje od uporabe pornografije i rješavanje glavnih uzročnika.
- Upamtite da smo okruženi neprikladnim medijima koji nas iskušavaju da griješimo. Ako osoba s kojom izlazite potpadne u recidivno ponašanje, to koliko se brzo vrate na pravi put dobar je pokazatelj njihove predanosti tomu da se riješi pornografije iz svojeg života. No ako počinjete osjećati da ste vi više motivirani vidjeti promjenu od njih, trebali biste ponovno razmotriti nastavak svojeg odnosa.
- Vaš utjecaj na osobu s kojom izlazite može biti vrlo snažan, no ne bi trebalo biti prvenstveni razlog za njihovu promjenu u ponašanju. Njihova želja za promjenom treba doći iznutra, ne od vas.

Više od svega, tražite vodstvo Nebeskoga Oca i upamtite da kroz Spasitelja uvijek postoji nuda. Njegova je milost dostačna da vas iscijeli i promijeni. Njegovo je Pomirenje dostupno vama oboje da vam pruži snagu i pomogne vam oprostiti. Međutim, osoba koja se muči s pornografijom treba aktivno tražiti Spasiteljevu pomoći kako bi je prevladala. Nitko to ne može učiniti za nju. Imajte vjere i povjerenja u Nebeskog Oca. On će vas voditi u vašoj jedinstvenoj situaciji. ■

Mobiteli su skupi u Čileu,

ali ja sam postavila cilj 2016. da će zaraditi dovoljno novca da ga mogu kupiti. Cijele sam godine kupovala slatkiše i *alfajore** kekse u vеleprodaji i prodavala ih prijateljima u školi. Štedjela sam sve što sam zaradila. Nisam izlazila na ručak i nisam išla u kino.

Nisam htjela tražiti mobitel od svojih roditelja. Željela sam moći reći da sam ga sama zaradila. Moj me otac poticao. »Carol, samo nastavi«, rekao bi.

Naučila sam mnogo. Ništa nije besplatno. Ciljevi traže trud, ali ne smijemo nikada odustati. Kada zaradimo nešto i shvatimo koliko je rada potrebno da bismo to dobili, više to cijenimo.

Otkrila sam da moram odlučiti što želim postići i kamo želim ići. Ako se želim udati u hramu, trebam ići u crkvu i na vjerouauk i kasnije institut te na aktivnosti mladih odraslih samaca. I trebam izlaziti s dostoјnjim mlađićima. Postizanje ciljeva traži žrtvu sada za nešto bolje kasnije.

Carol, 15, Čile

* Tradicionalni keks u Južnoj Americi

MLADI

U OVOM ODSJEKU

52

- 52 Od nasilnika do krštenja**
starješina Hugo Montoya

- 54 Božanska sudbina**
Emma C.

- 56 Prijatelji koji su podijelili svoje svjetlo sa mnom**
Mariana M. Lara

- 58 Ne bojim se iznijeti istinu**
Michael R. Morris

- 62 Pitanja i odgovori**

- 64 Posljednja riječ: Glavni ugaoni kamen naše vjere**
Predsjednik Gordon B. Hinckley

FOTOGRAFIJA: LESLIE NILSSON

Kada sam imao 17 godina, suočio sam se s teškim pritiskom vršnjaka u mojoj srednjoj školi. Prijatelji koje sam imao nisu dijelili moje vrijednosti. Moji prijatelji i ja sudjelovali smo u mnogim primjerenim aktivnostima zajedno poput igranja košarke ili nogometa. Ali oni su također pili alkohol i pušili – dvije aktivnosti koje nisam radio s njima.

Jednog je dana skupina nas bila ispred škole i učili smo za ispit koji smo imali kasnije tog dana. Sa mnom su bila moja dva najbliža prijatelja, Juan i Francisco (imena su promijenjena). U jednom je trenutku netko izvadio upaljače i cigarete. Mislio sam da je mojim prijateljima dosadilo učiti i da su zaboravili da sam ja tu. Shvatio sam da sam u krivu kad su se okrenuli k meni i rekli: »Sada je vrijeme da Hugo nauči kako pušti.«

Prije nego što sam imao priliku reagirati, Juan i Francisco skočili su prema meni i uhvatili me za ruke, po

OD NASILNIKA DO KRŠTENJA

**starješina
Hugo Montoya**
iz Sedamdesetorice

jedan sa svake strane. Držali su mi ruke pritisnutima dok je netko gurao cigaretu između mojih usana. Moje je tijelo odmah odbilo ovo i ispljunuo sam cigaretu na tlo, daleko od sebe. Ubrzo nakon toga, osjetio sam kako je udarac stisnute šake izravno pao na moj obraz. Zaprijetili su mi, govoreći: »Ponovno ćemo zapaliti cigaretu i ti ćeš naučiti kako udahnuti. Nemoj je baciti na tlo. Ako to učiniš, nećeš proći dobro.«

U tom sam trenutku znao da sam u nevolji. Zatvorio sam oči i izrekao brzu molitvu tražeći nekakvu pomoć. Čim sam završio svoju molitvu, prišao je automobil našeg učitelja i parkirao se blizu nas. Naš je učitelj izašao iz auta i pitao nas što radimo. Moji su me prijatelji pustili. »Pri-premamo se za ispit«, uvjerili su učitelja. Ušli smo u školu i pristupili ispitu, i situacija je završila.

Iako je to iskustvo bilo teško, oprostio sam svojim prijateljima za ono što su učinili. Znao sam da nisu razumjeli moja mjerila i moju odluku da živim Riječ mudrosti, stoga sam im oprostio i odabrao ne imati loše osjećaje prema njima. Kad smo završili školu, otiašao sam na svoju misiju, ali sam nastavio komunicirati s Juanom i Franciscom. Često sam im pisao pisma iznoseći im evanđelje i svoje svjedočanstvo o Isusu Kristu. Pozvao sam ih da se pokaju i dođu u crkvu. Na moje veliko

iznenadenje, jedan je od njih zapravo otišao.

Prije sam redovito sam pozivao svoje prijatelje na nedjeljne sastanke, ali nijedan do sada nije prihvatio. Iako nisam mogao ići s Juanom, moja su braća i moj otac bili

iskreno zanimanje za druge. Smiješite se i dajte im do znanja da vam je stalo do njih.¹ To mi je Gospodin pomogao učiniti s Juanom i Franciscom. Zbog toga imam dva najbolja prijatelja koja sam ikad poznavao i sada radimo zajedno

Vaše prijateljstvo i pravedan primjer blagoslovit će vaše prijatelje i naraštaje koji će doći.

tamo da mu pomognu i budu mu prijatelji. Moja ga je obitelj prihvatile i Juan se osjećao veoma ugodno u crkvi. Počeo se mijenjati malo po malo sve dok nije donio odluku da se krsti. Bio sam oduševljen zbog njega, a još sam više bio oduševljen kad mi je rekao da je naučio voljeti Isusa Krista zbog mojih pisama. Kad sam se vratio kući sa svoje misije, ostao sam također blizak s Franciscom, i nakon nekog vremena on i njegova žena također su se krstili. Danas su Juan i Francisco još uvijek dva moja najbliža prijatelja.

Ovi su događaji obilježili moj život. Naučio sam da je najbolji način kako utjecati na živote živjeti pravedno, voljeti druge i pružiti ruku. Knjižica *Za snagu mladih* kaže: »Kako biste imali dobre prijatelje, budite dobar prijatelj. Pokažite

da bismo podržali kraljevstvo Božje kao članovi Crkve.

Uvijek podržavajte mjerila Crkve, čak i ako ste u jako teškoj situaciji kao što sam ja bio. Knjižica *Za snagu mladih* upućuje: »Dok težite biti prijatelj drugima, nemojte ugroziti svoja mjerila. Potiču li vas prijatelji da činite ono što je krivo, budite taj koji će se zauzeti za ispravno, čak i ako ćete se zauzimati sami.² Čak i ako se čini da svi drugi čine ono što je suprotno zapovijedima, ostanite snažni jer je vaš primjer moćan. Budite onaj primjer kojeg će se vaši prijatelji moći sjetiti tijekom njihovih trenutaka potrebe. U nekim slučajevima poput mojega, vaše prijateljstvo može biti ono što će im pomoći učiti, pokojati se i biti obraćeni. ■

NAPOMENE

1. *Za snagu mladih* (2011.), 16.
2. *Za snagu mladih*, 16.

Božanska sudbina

*Moja je prijateljica obično bila sretna cijelo vrijeme.
Što ju je to moglo tištati?*

Emma C.

J a sam iz Francuske, no moja sestra i ja provle smo godinu dana u istočnim Sjedinjenim Državama kao učenice na razmjeni. Tijekom tog vremena upoznale smo mnoge ljudе, no osoba koja je ostavila najsnažniji dojam na mene bila je djevojka imenom Destiny (sudbina). Ona je postala jedna od mojih najboljih prijateljica. Radile smo razno razne stvari zajedno, tijekom i nakon škole te s mojom sestrom. Destiny je uvijek bila sretna. To je bilo ono što mi se najviše svidjelo kod nje.

Tada sam je jednoga dana vidjela u zabrinutom raspoloženju kakvu je nisam vidjela nikada prije. Upitala sam je što ne valja. Rekla je da ne želi razgovarati o tome. Tada sam primjetila papir u njezinoj ruci. Uzela sam ga i pročitala.

Netko joj je napisao nevjerojatno zle stvari. U anonimnoj je poruci pisalo kako je ružna, da je nitko ne voli i da nije zapravo imala razloga za biti živa te da bi se trebala ubiti. Nikada ne bih vjerovala da bi netko poput nje mogao biti tako napadnut. Upoznati bol koju je osjećala imalo je dubok utjecaj na mene.

Od tada sam nadalje ulagala svaki napor kako bih bila Destinyna prijateljica – ne samo da

provodim vrijeme s njom, već i da uvijek budem tu za nju i posebno da budem iskrena. Objasnila sam joj da je ona Božja kćer, blagoslovljena božanskom naravi, dostojna divljenja i sposobna za velike stvari.

Teško je truditi se voljeti sebe kada se drugi loše odnose prema vama i kritiziraju vas. Otkako sam postala prijateljica Destiny naučila sam da je ponekad najbolji način da se pomogne drugima jednostavno voljeti ih i pomoći im znati tko su oni doista.

Na kraju godine, kada sam se trebala vratiti u Francusku, Destiny mi je rekla nešto što će uvijek cijeniti. »Emma«, rekla je, »spasila si me. Prije nego što si došla, htjela sam se ubiti. No tada ste mi ti i tvoja sestra pomogle samo time što vam je bilo stalno. Danas se volim i volim tebe.«

Mnogo je djece u školi koja trpe nasilništvo, prema kojima se loše ponašaju ili su izolirana. Pronađite način za posegnuti prema njima. Razgovarajte s njima, razmišljajte o njima, budite ljubazni prema njima. To je ono što bi Spasitelj učinio, a ponekad jednostavan pozdrav ili osmjeh mogu promijeniti sve. ■

Autorica živi u Francuskoj.

Mariana M. Lara

Zivjela sam sa svojom majkom u gradiću u Meksiku gdje su se svi poznavali. Raspoznavala sam ispravno od krivoga, no bila sam zbumjena i bila sam jedina aktivna djevojka u cijelom gradu.

Htjela sam se uklopiti pa sam učinila jedino što mi je tada imalo smisla: našla sam dečka. To je bila tek jedna od prvih pogrešaka koje sam počela činiti. Počela sam popuštati pritisku vršnjaka i vjerovati kako sam dovoljno stara da razmišljam za sebe što je značilo postati neaktivna djevojka koja je živjela u tami.

Živjela sam u tami godinu dana tijekom koje je svaki novi dan postajao tamniji.

Moje su loše odluke dovele do svađe s mojom obitelji te sam shvatila da ne mogu nastaviti živjeti s njima. No tek sam prilikom smrti bliskog prijatelja, sveca posljednjih dana, shvatila da je nešto nedostajalo. Nažalost, krivila sam Boga i evanđelje. Prestala sam vjerovati da blagoslovi dolaze iz poslušnosti. Znala sam da ako ne odlučim početi živjeti evanđelje, nastaviti će zanemarivati svoju vezu s Crkvom i nastaviti će živjeti na svjetovan način.

Sjedila sam na svojem krevetu u mračnoj sobi, plačući i sažalijevajući samu sebe kada sam shvatila da se

bojam – bojala sam se biti tamo sama, s nikime za razgovarati, bojala sam se da neću moći popraviti sve loše što sam učinila, bojala sam se da mi nitko neće oprostiti, posebice ne Bog.

Naposljetku sam se preselila u Minnesota u SAD-u k djedu i baki koji nisu članovi Crkve. Moj je očuh doletio sa mnom i tijekom moje prve nedjelje tamo, otišli smo u crkvu, no samo na

PRIJATELJICE koje su PODIJELILE svoje SVJETLO sa mnom

sakramentalni sastanak. Do kraja sastanka već sam odlučila napustiti Crkvu, no na moje iznenađenje, baš kada smo išli prema autu, vidjeli smo biskupa kako trči da nas sustigne. Postavio nam je nekoliko pitanja i pozvao nas da se vratimo naredne nedjelje – to smo i učinili.

Naredne nedjelje, baš kako je sakramentalni sastanak završio, prije nego sam mogla ustati, okružile su me djevojke iz odjela – djevojke koje su mi pomogle promijeniti svoj život.

Odjednom sam ušla u potpuno drugačiji svijet: svijet s biskupom i predsjednicom Djevojaka kojima je stalo do mene te, više od svega, djevojkama koje su se svakodnevno trudile živjeti evanđelje, koje su nastojale živjeti po visokim mjerilima i zauzimati se za ispravno. Toliko su sjajile da su mogle osvijetliti put preda mnom.

Tada sam shvatila što sam trebala učiniti: »[Moje] svjetlo neka tako zasja pred ljudima da vide [moja] djela ljubavi te slave [mogog] Oca nebeskoga« (vidi Matej 5:16). Tako sam počela svakog tjedna

odlaziti u crkvu i na zajedničke aktivnosti mladih, čitati Mormonovu knjigu i moliti se svakoga dana, čedno se odijevati, pristojno se izražavati, odlaziti u hram i pripremati se za primanje svojeg patrijarhalnog blagoslova.

U potpunosti sam se promjenila, no nisam to shvatila do kampa Djevojaka kada sam osjetila Duha Svetoga i otkrila da sam imala svjedočanstvo – svjedočanstvo koje će me podsjetiti na to da me Bog voli, ima naum za mene i ne želi da budem sama. Svjedočanstvo tako sjajno i snažno da me je promjenilo. Svjedočanstvo za iznositi i osvijetliti kako moj put, tako i puteve drugih. Svjedočanstvo koje se ne boji zasjeti u tami. ■

Autorica živi u Baji Californiji, Meksiku.

*Osjećala sam se
uplašeno i usamljeno.
Tada sam se prese-
lila u drugu državu
i otišla u crkvu po
prvi puta nakon dugo
vremena.*

NE BOJIM

SE

IZNIJETI ISTINU

Naoružan svjedočanstvom o evanđelju i njegovim blagoslovima, Fabian nije dopustio da ga mladost spriječi u tome da postane snažan, neustrašiv član misionar.

Michael R. Morris

crkveni časopisi

Sunce se spušta na Las Tomas, kvart izgrađen na pjeskovitim obroncima iznad Antofagaste. Dolje svjetla počinju sjati dok se dan približava kraju u ovom lučkom gradu u sjevernom Čileu.

Subota je uvečer i 13-godišnji Fabian H. mogao bi se družiti s prijateljima. Ali Fabian, novi član Crkve, umjesto toga odlučuje provesti večer s cijelodnevnim misionarima. Vrijeme je »da pomogne sabrati Izrael«.¹

Od svih predanih članova misionara s kojima su Kellen VanNatter i Jordan Shelton radili tijekom svojih cijelodnevnih misija u Čileu, Fabian se ističe iznad drugih.

»Ako je bio slobodan, bio je vani s nama vršeći misionarski rad«, kaže Kellen. »Kad bi ljetni praznici završili, bio je tužan ne samo zato što se morao vratiti u školu, već i zato što nije imao toliko vremena ići s nama.«

Jordan, koji je proveo nekoliko mjeseci kao

Kellenov suradnik, dodaje: »Fabian je vjerojatno išao s nama četiri ili pet puta tjedno – svaki tjeđan – dok smo služili zajedno u Antofagasti. Bio je najbolji član misionar s kojim smo ikada radili.«

Što čini mladića toliko spremnim vršiti misionarski rad unatoč prijeziru od strane prijatelja iz razreda i odbijanjima stranaca? Za Fabiana, odgovor leži u blagoslovima koje su on i njegova obitelj primili otkad su prihvatali evanđelje – blagoslovima koje on želi iznijeti drugima.

»Neobjašnjiva radost«

Fabian je počeo primati misionarske poduke nedugo nakon što su cijelodnevni misionari pokucali na njegova vrata. Još se uvijek sjeća svojeg prvog sakralnog sastanka.

»Nisam poznavao nikoga kad sam ušao u kapelu, pa sam bio malo nervozan«, rekao je. »Ali osjetio sam nešto čudesno. Osjetio sam da sam bio u Crkvi mjesecima ili godinama.«

»On uvijek iznosi svoja *vlastita* osobna iskustva – kao način kako se osjećao kad je došao u crkvu prvi put

Tijekom svog krštenja, nekoliko tjedana kasnije, »osjetio sam neobjašnjivu radost nakon što sam bio uronjen u vodu i ponovno izašao. Osjećao sam se kao nova osoba, znajući da će slijediti Isusa Krista i dati sve od sebe da obdržavam njegove zapovijedi.«

Kada su se Fabianovi nevjenčani roditelji, Leonardo i Angela, pridružili svojem sinu tijekom misionarskih poduka, saznali su za hramski brak i vječne obitelji. »Tjedan dana kasnije, moj je otac odredio datum za vjenčanje,« kaže Fabian. »Moja majka bila je sretna.«

Četiri mjeseca nakon što se Fabian priključio Crkvi, Angela ga je slijedila u vode krštenja. »To je bio divan blagoslov,« kaže on.

Drugi su blagoslovi brzo uslijedili. Leonardo, koji je bio kršten kad je bio mlađ, vratio se u aktivnost u Crkvi. Proučavanje evanđelja postalo je spojnica u njihovom domu. Članovi obitelji su se zbljžili. Leonardo je pronašao stalni posao. A Fabian je primio Aronovo svećeništvo.

»Volim obnašati svećeništvo tako da mogu podjeljivati sakrament članovima odjela i pomagati im da obnove svoje saveze,« kaže Fabian. »Posebno sam sretan kada ga mogu podijeliti svojoj obitelji i starješinama koji su me podučavali. Ponosan pogled koji mi moj otac uputi kad me vidi kako podjeljujem sakrament čini me jako sretnim.«

»To bi bilo odlično«

Fabian je počeo vršiti misionarski rad kao član i prije nego što se krstio.

»Rekao sam troma svojih prijatelja da će se krstiti. Dvoje od njih su došli,« rekao je. »Volim iznositi evanđelje tako da moji prijatelji razumiju što mi vjerujemo i što činimo u crkvi i tako da mogu naučiti evanđelje, krstiti se i imati sretniji život. Bio bih jako sretan kad bi se jedan od njih krstio i postao jedan od članova mojeg zbora. To bi bilo odlično.«

Fabian drži Mormonovu knjigu kod sebe u školi i nosi misionarske letke kako bi ih dijelio prijateljima. Drago mu

je odgovarati na pitanja o Crkvi i pozivati prijatelje na nedjeljne sastanke i večer aktivnosti mladih. I ne boji se prići ljudima na ulici i, kako su ga misionari podučili, pozivati ih da uče o Crkvi i pripreme se za krštenje.

»Fabiana nije briga ako netko misli da je čudan jer iznosi svoje svjedočanstvo,« kaže Kellen. »On zna da čini ispravno. On zna da su duhovne stvari važnije od svega drugoga.«

Kad Fabian iznosi svoje svjedočanstvo, kaže Jordan, on uzima moć iz svojeg obraćenja, svoje ljubavi prema evanđelju i svojih blagoslova.

»On je video blagoslove koji su došli njegovoj obitelji, a to ga nadahnjuje da bude tako hrabar i izravan u iznošenju evanđelja svojim prijateljima,« kaže Jordan. »Jednom je svjedočio istraživaču o tome kako je velik blagoslov bio to što su se njegovi roditelji vjenčali, ali i kako mu je bilo teško čekati četiri mjeseca nakon svog krštenja da se njegova majka krsti. Osjećaji su ga nadvladali i zaplakao je. Tada je posvjedočio da će se Bog,

da budem primjer drugima, uključujući moju mlađu sestru.«

Nije iznenađenje da je jedan od Fabianovih najvećih ciljeva postati cijelodnevni misionar nakon što završi srednju školu.

»Želim iznosit istinu onima koji je ne poznaju«, kaže on. »Želim ih pozvati da isperu svoje grijeha. Želim ih podučiti

kako mogu biti vječna obitelj. Želim ih pozvati da budu sretni sada i da žive u stanju beskrajne sreće nakon ovog života.« ■

NAPOMENA

1. Vidi Russell M. Nelson, »Nada Izraela« (globalni sastanak duhovne misli za mlade, 3. lipnja, 2018.), HopeofIsrael.ChurchofJesusChrist.org.

i kako se osjeća kada čita Mormonovu knjigu.«

budemo li obdržavali zapovijedi, pobrinuti o nama.«

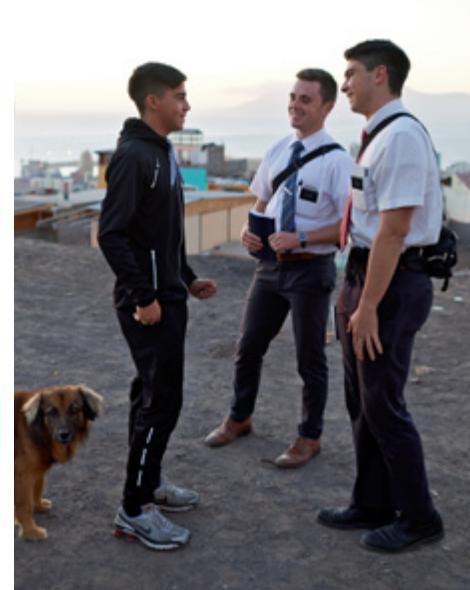
Fabianovo svjedočanstvo čini ga snažnim članom misionarom, dodaje Kellen.

»On ne kaže: 'O, čuo sam da je netko ovo rekao u crkvi.' Umjesto toga, on uvek iznosi svoja *vlastita* osobna iskustva – kao način kako se osjećao kad je došao u crkvu prvi put i kako se osjeća kada čita Mormonovu knjigu. Sve je to vrlo autentično i stvarno.«

»Uvijek se osjećam bolje«

Za Fabiana, iznošenje evanđelja donosi drugi blagoslov.

»Ponekad mi se loše stvari događaju u školi, ali tada mi misionari pokucaju na vrata i pitaju hoću li im pomoći podučavati«, kaže on. »Nakon što izađem s njima, osjećam kao da nemam nikakvih problema. Uvijek se osjećam bolje kada izađem s njima, čitam Sveta pisma s njima i pomažem im iznosit evanđelje. Iznošenje evanđelja i moje priče o obraćenju jača moje svjedočanstvo. A podučavanje evanđelja daje mi priliku

Fabian se priprema za večer misionarskog rada sa starješinama Kellenom VanNatterom (gore, u sredini) i Jordanom Sheltonom (gore, desno).

NIŠTA NIJE VAŽNIJE

»Moja draga, iznimna mladeži, poslani ste na Zemlju u točno ovo vrijeme, najpresudnije vrijeme u povijesti svijeta, kako biste pomogli sabrati Izrael. Ništa se sada ne događa na ovoj Zemlji što je važnije od toga. Ništa nema veće posljedice. Apsolutno ništa.«

Ovo bi vam sabiranje trebalo značiti sve. Ovo je poslanje zbog kojeg ste poslani na Zemlju.«

Predsjednik Russell M. Nelson, »Nada Izraela« (globalni sastanak duhovne misli za mlade), 3. lipnja 2018., HopeofIsrael.ChurchofJesusChrist.org.

»Kako da pronađem prijatelje s dobrim mjerilima?«

»Sućut kristolikih prijatelja duboko doćiće i mijenja naš život. Trebamo se sjetiti da Gospodin često šalje 'blagoslove... kroz riječi, djela ljubavi'.«

Starješina Joseph B. Wirthlin (1917.-2008.) iz Zbora dva-nestorice apostola, Opći sabor, listopad 1997.

Ljubaznost je ključ

Pokažite im ljubav i budite ljubazni. Pokažite da se brinete za njih i njihovu sreću. Ako oni ne pokažu

da im je stalo do vas i nisu ljubazni, vjerojatno ne želite nastaviti to prijateljstvo.

Madi B., 15 godina, Arizona, SAD

Iznosite evanđelje

Možete pronaći nove prijatelje s dobrim mjerilima odlazeći podučavati s misionarima. Oni znaju

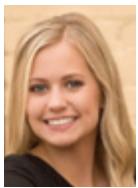
jako mnogo mladih ljudi koji trebaju prijatelja u Crkvi.

*starješina Quintanilla, 20 godina,
misija Barbados Bridgetown*

Molite se za svoje prijatelje

Ja se molim puno kako bih vidio jesu li moji prijatelji oni pravi koji mi mogu pomoći uzdignuti moja mjerila i moje svjedočanstvo o Isusu Kristu.

Imanol M., 18 godina, Chihuahua, Meksiko

Bog će vam pomoći

Otkrila sam da, ako se potrudim potražiti ljudi koji pokazuju Kristovo svjetlo, to čini svu razliku.

Nebeski Otac poznaje vaše želje i ako učinite svoj dio, tad će on odgovoriti na te molitve.

Olivia T., 18 godina, Utah, SAD

Živite po svojim mjerilima

Budite primjer življenja po svojim mjerilima. A ako imate prijatelje koji nemaju ista mjerila, pokažite im da su posebni u očima Božjim. Isus je volio sve i podučavao ih je da slijede njegove puteve.

Bernard B., 19 godina, Palawan, Filipini

Svrha odgovora je pomoći i dati gledište, a ne službeno proglašavati crkveni nauk.

Koje je stajalište Crkve o okolišu?

Ključna riječ za razumijevanje našeg stajališta o okolišu je *upravništvo*. To ne znači da ljudi posjeduju Zemlju i mogu je iskorištavati kako god žele, već radije da smo odgovorni za to kako koristimo njezine resurse (vidi Nauk i savezi 104:13–15). Iako »ima dosta, pa i viška« (Nauk i savezi 104:17), Bog želi da mudro koristimo resurse Zemlje (vidi Nauk i savezi 59:20).

Bog je stvorio Zemlju i izjavio da je ono što je stvorio »veoma dobro« (vidi Postanak 1:1, 31). Ova je Zemlja bila stvorena da udomi Božju djecu kao dio njegovog nauma spasenja. Sama će Zemlja biti posvećena i primiti celestijalnu slavu (vidi Nauk i savezi 88:18–19).

Bog je učinio Zemlju ne samo korisnom, već i lijepom. Sve što je iz Zemlje »načinjeno je za dobrobit i korist čovjeka, i da zadovolji oko i da razveseli srce« te također »da obodri dušu« (Nauk i savezi 59:18–19).

Trebamo častiti Boga cijeneći njegove tvorevine, iskazujući zahvalnost za njih i nastojeći očuvati ih lijepima. Trebamo čuvati resurse, štititi prirodu i izbjegavati onečišćenje i rasipanje.

Što mislite?

»Kako da prevladam osjećaje usamljenosti?«

Podnesite svoj odgovor i, ako želite, fotografiju visoke rezolucije do 15. studenog 2019. na stranici liahona.ChurchofJesus-Christ.org (kliknite na »Submit an Article or Feedback«).

Odgovori će možda biti izmijenjeni radi dužine ili jasnoće.

Glavni ugaoni kamen naše vjere

predsjednik Gordon B. Hinckley (1910.–2008.)

15. predsjednik Crkve

Za svaki novi hram održavamo obred ugaonog kamena u skladu s tradicijom koja potječe iz drevnih vremena. Prije opće upotrebe betona, zidovi temelja zgrade polagali su se s velikim kamenima. Iskopao bi se jarak i kameni bi se postavili kao osnova. Počevši s početnom točkom, zid temelja išao bi u jednom smjeru do ugaonog kamena; zatim bi se ugao zaokrenuo i zid bi išao do sljedećeg ugla, gdje bi drugi kamen bio postavljen, od kojeg bi zid išao do sljedećeg ugla i odande do početne točke... Posljednji se kamen nazivao glavni ugaoni kamen i njegovo je postavljanje postalo razlog za veliko slavlje. S tim ugaonim kamenom na mjestu, temelj je bio spreman za nadgradnju. Odatle potječe analogija koju je Pavao upotrijebio opisujući istinitu Crkvu:

»Prema tome, niste više tuđinci i gosti, nego ste sugrađani svetih i ukućani Božji, nazidani na pravom temelju – na apostolima i prorocima, a zaglavni je kamen sam Krist Isus.

»U njemu sva zgrada, čvrsto povezana, raste u sveti hram u Gospodinu« (Efežanima 2:19–21).

Mi imamo temeljne ugaone kamene na kojima je Gospodin uspostavio ovu veliku Crkvu posljednjih dana i izgradio je »čvrsto povezan[u]«. Oni su apsolutno neophodni za ovo djelo, sam temelj, sidra na kojima ono stoji... [Ali] spominjem glavni ugaoni kamen, koga prepoznajemo i častimo kao Gospodina Isusa Krista...

On je glavni ugaoni kamen Crkve koja nosi njegovo ime, Crkva Isusa Krista svetaca posljednjih dana. Ne postoji drugo ime dano ljudima po kojem možemo biti spašeni (vidi Djela 4:12). On je autor našeg spasenja, davatelj vječnog života (vidi Hebrejima 5:9). Ne postoji nitko tko mu je ravan. Nikada nije postojao. Nikada neće postojati. Hvala Bogu za dar njegovog Ljubljenog sina, koji je dao svoj život kako bismo mi mogli živjeti i koji je glavni nepomični ugaoni kamen naše vjere i njegove Crkve. ■

Iz obraćanja na Općem saboru u listopadu 1984.

Četiri ugaona kamena Crkve

Predsjednik Gordon B. Hinckley posvjedočio je da je Isus Krist glavni ugaoni kamen naše vjere.

Također je podučio da postoje drugi temeljni ugaoni kameni na kojima je Crkva Isusa Krista svetaca posljednjih dana izgrađena.

Gospodin Isus Krist

Naš Gospodin i Spasitelj. Glavni ugaoni kamen na kome su naša vjera i Crkva izgrađeni.

Prvo viđenje

Otvorilo je čudesno djelo obnove.

Mormonova knjiga

Govori kao glas iz praha riječima proroka koji svjedoče o Spasitelju ljudskog roda.

Svećeništvo

Kroz njegovu moć i ovlast, muškarci djeluju u ime Božje u posluživanju poslova njegovog kraljevstva.

MLADE ODRASLE OSOBE

**IMA LI VAŠ POTENCIJALNI
SUPRUŽNIK PROBLEM
S PORNOGRAFIJOM?**

*Postoji nuda i pomoć. Ovako
možete ići naprijed u vjeri.*

42

MLADI

**UTJECAJ DOBRIH
PRIJATELJA**

52-57,
62

*DOĐI I SLIJEDI ME
EFEŽANIMA 2:
ŠTO SU UGAONI
KAMENOVI CRKVE?*

64

Prijatelj

Pozdrav iz
D. R. Konga!

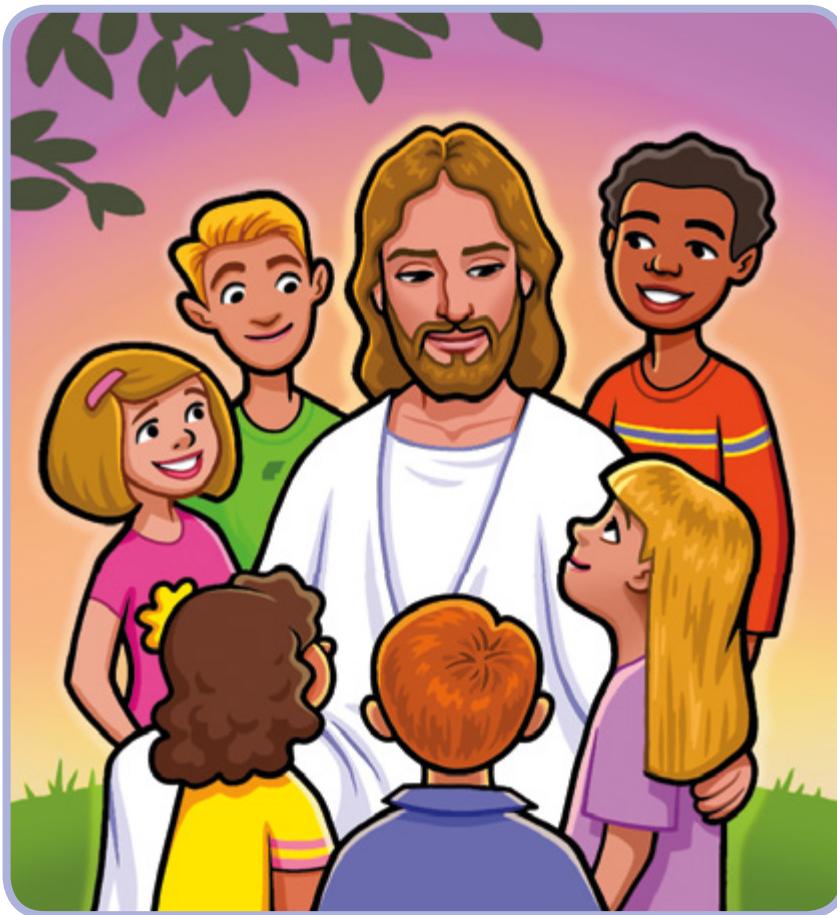
Vidi stranice P4–P7

**predsjednik
Dallin H. Oaks**

prvi savjetnik u Prvom
predsjedništvu

Voljeti druge kao što Isus voli nas

Isus je dao svojim učenicima važnu zapovijed: »Ljubite jedan drugoga kao što sam ja ljubio vas« (Ivan 15:12). Kao sljedbenici Krista, trebamo živjeti u miru s drugima. To uključuje ljude koji ne vjeruju isto kao mi.

Ovo su neki načini kako možemo voljeti druge kao što Spasitelj voli nas:

- Budite ljubazni prema ljudima koji su drugačiji.
- Pokažite poštovanje prema njihovim uvjerenjima.
- Nikada nemojte biti nasilni niti vrijeđati nekoga.
- Pažljivo slušajte.

- Budite pristojni. Nemojte se ljutito svađati.
- Zauzimajte se za ono što je istinito.
- Govorite drugima o evanđelju na ponizan način.
»[Izgovarajte] istinu u ljubavi« (Efežanima 4:15).

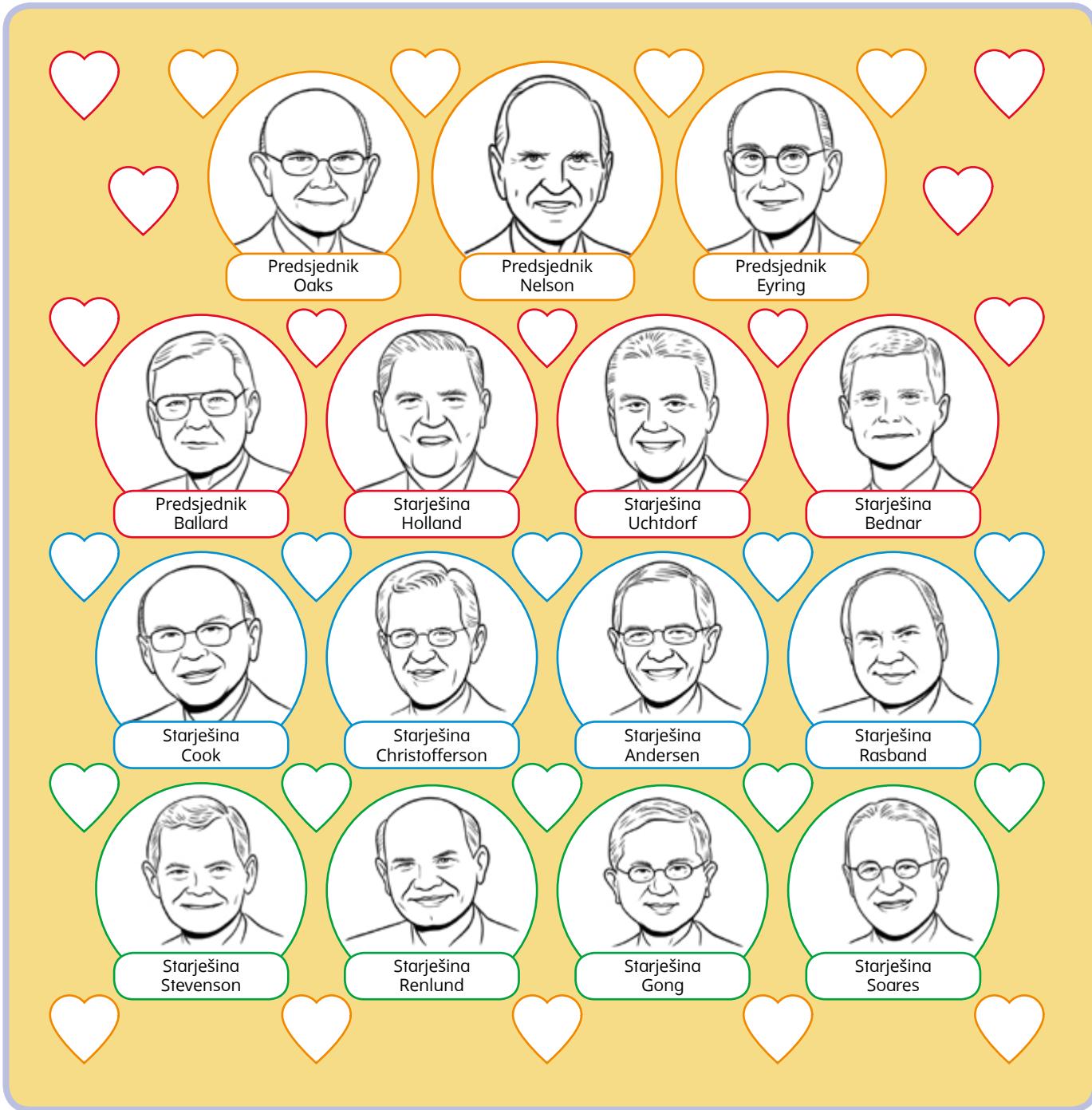
Zapovijed našeg Spasitelja da ljubimo jedni druge kako nas on ljubi, najvjerojatnije je naš najveći izazov. Molim se da možemo nastojati iskazati ljubav u svemu što činimo. ●

*Prilagođeno iz »Ljubav prema drugima i život s razlikama«
Lijahona, studeni 2014., 25–28.*

Proroci i apostoli

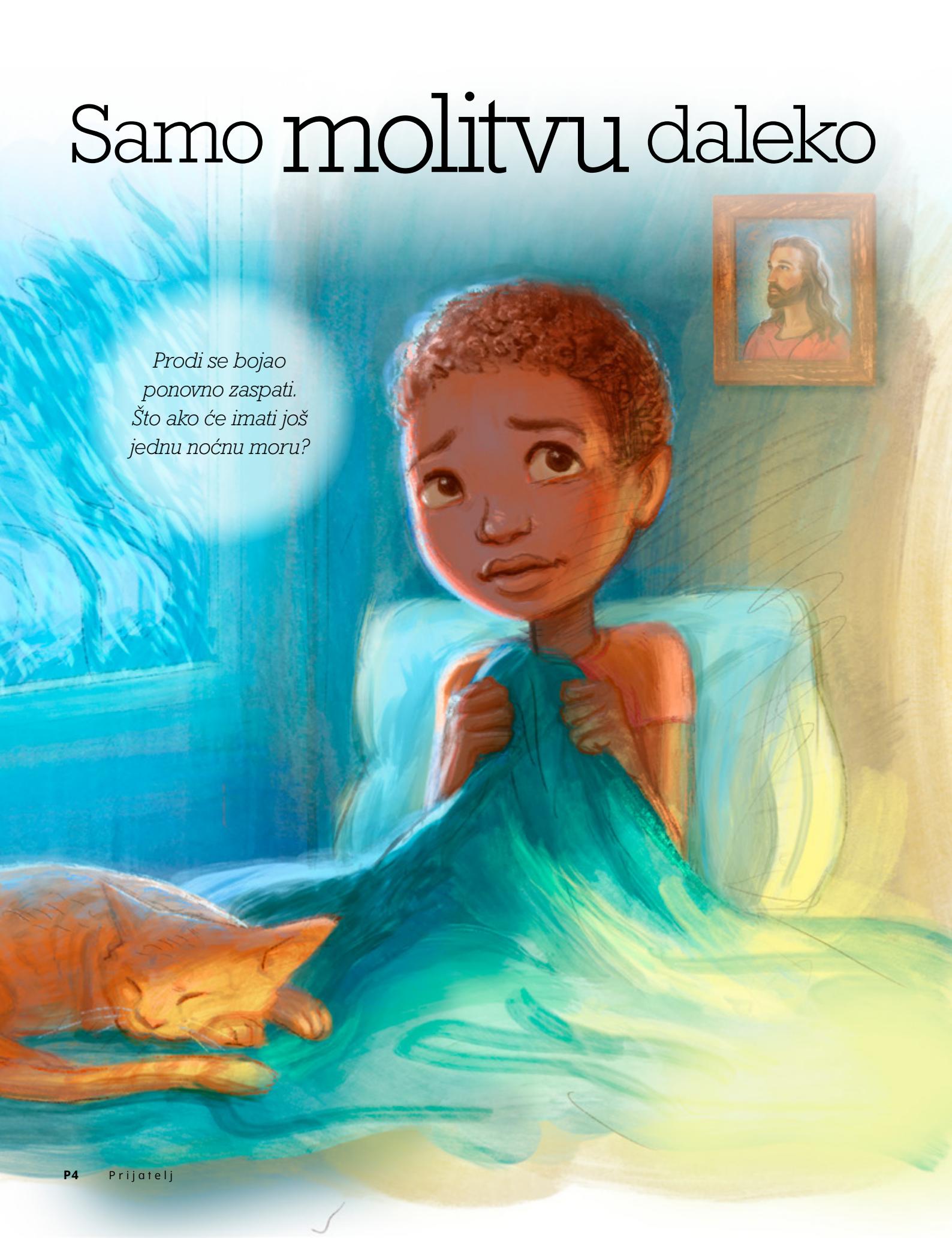
Sveta pisma kažu da je Crkva »nazidan[a] na pravom temelju – na apostolima i prorocima, a zagлавni je kamen sam Krist Isus« (Efežanima 2:20). To znači da Isus Krist vodi Crkvu kroz proroke i apostole danas.

Obojite slike ljudi koji govore na općem saboru. Ili ih obojite nakon sabora dok pričate sa svojom obitelji o vašim najdražim govorima. Obojite srce svaki put kad čujete da netko spominje Isusa. On vas voli!

Ova stranica podržava stranicu 155 priručnika *Dodi i slijedi me – za pojedince i obitelji*.

Samo molitvu daleko

*Prodi se bojao
ponovno zaspati.
Što ako će imati još
jednu noćnu moru?*

Lucy Stevenson

crkveni časopisi

»*Pray, He is there*«

(Children's Songbook, 12).

Prodi se brzo uspravio u krevetu.
Srce mu je brzo lupalo.

Kiša je padala po krovu dok je sjedio u tami. Mogao je čuti kako voda škrapa s afričke smokve ispred njegova prozora, a zrak je bio sparani i topao. Duboko je udahnuo i pokušao se opustiti. Bio je to samo san.

Ispuzao je iz kreveta i provirio u sobu svojih roditelja. Mama i tata spokojno su spavalii. I njegova mala sestra, Célia, bila je sklupčana u svojem krevetu. Sve je bilo u redu. Njegova je obitelj bila sigurna.

Prodi se popeo natrag u krevet i pokušao ponovno zaspati. Bacakao se i okretao, a onda još malo bacakao i okretao. Znao je da njegov san nije bio stvaran, no bio je tako strašan! Iako je bio umoran, bojao se ponovno zaspati. Što ako će imati još jednu noćnu moru?

Prodi je ležao na svojim ledima i gledao u strop. Pokušao je razmišljati o sretnim mislima. »Oče Nebeski, jesli li uistinu tamo? I čuješ li i odgovaraš li na molitvu svakog djeteta?« Val topline preplavio je Prodiu dok je razmišljao o riječima svoje omiljene pjesme iz Male škole. Sestra Kioska podučila ih je da Nebeski Otac uvijek bdiće nad njima. Mogli su mu se moliti u bilo kojem trenutku, bilo gdje.

Prodi je znao što učiniti.
Izašao je iz kreveta i kleknuo se u molitvi.

»Dragi Nebeski Oče«, molio se, »doista se bojim. Molim te da mi čuvaš obitelj sigurnom. Molim te da mi pomogneš zaspati i da više nemam ružnih snova.«

Prodi je dovršio svoju molitvu i popeo se natrag u krevet. Tijelo mu se opustilo i misli su mu bile smirene. Ubrzo je zaspao.

Kada je osvanulo jutro, Prodi se probudio dok je toplo sunce blještalo kroz prozor. Čuo je lupetanje lonača u kuhinji te se ustao potražiti mamu. Célia je bila za stolom i jela preostalu tapioku. Mama mu je podgrijavala malo kako bi i on mogao jesti.

»*Bonjour*«, mama je rekla. »Kako si spavao?«

»Imao sam doista strašnu noćnu moru«, rekao je Prodi. »No tada sam se pomolio. Nebeski mi je Otac pomogao osjećati se sigurnim.«

»Žao mi je što si imao loš san«, rekla je mama. Čvrsto za zagrlila Prodiu i nije ga dugo puštala. »No drago mi je da si izrekao molitvu. Zvuči kao da ti je Nebeski Otac doista pomogao.«

»Jest«, rekao je Prodi. »Mogao sam ponovno zaspati i više nisam imao loših snova.« Prodi je čvrsto zagrlio majku. Bilo mu je drago što je znao da bez obzira na to koliko ga je bilo strah, Nebeski je Otac bio samo molitvu daleko. ●

Okrenite stranicu kako biste upoznali dječaka iz ove priče!

Pozdrav iz Demokratske Republike Kongo!

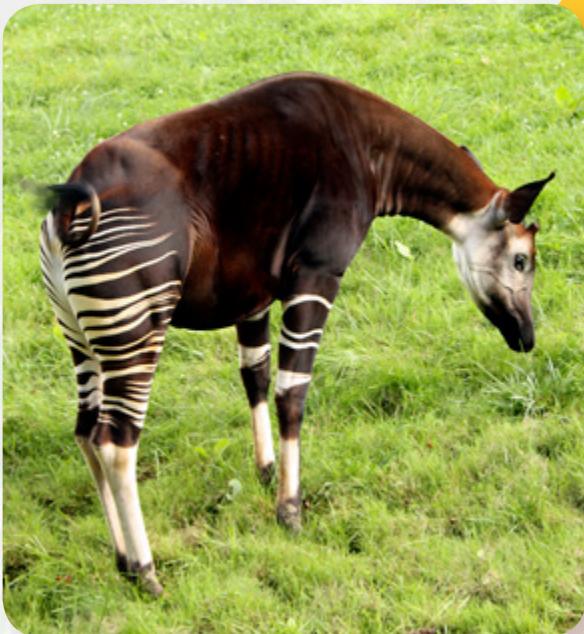
Bok,
mi smo Margo
i Paolo!

U posjeti
samo Demokratskoj
Republici Kongo ili
DR Kongo.

DR Congo

nalazi se u
središnjoj Africi.
U njoj živi oko
80 milijuna ljudi.

Veliki dio DR Konga prekriven je kišnim šumama. Dom je raznim vrstama zanimljivih životinja poput slonova, gorila i nosoroga. Ova se životinja zove okapi.

DR Congo poznata je
po svojoj predivnoj
tradicionalnoj umjetnosti,
uključujući drvene kipove,
pletene košare i maske.

Misionari iz naše Crkve započeli su podučavati ljudе u DR Kongu 1986. Sada gotovo 60.000 ljudi tamo pripada Crkvi Isusa Kristа svetaca posljednjih dana«.

U DR Kongu većina ljudi u crkvi govori francuskim jezikom. To je službeni jezik države. No postoji gotovo 250 drugih jezika kojima se govori u DR Kongu!

Ove je godine DR Congo dobila svoj prvi hram! Članovi Crkve tamo ushićeni su što imaju hram u svojoj zemlji.

Hvala vam što ste istražili DR Congo s nama. Vidimo se sljedeći puta!

Upoznajte neke od naših prijatelja iz DR Konga!

»Jedne su nedjelje vojnici bili posvuda i moji su roditelji rekli da će biti teško otići u Crkvu. Rekao sam svojim roditeljima da bismo trebali otići barem na sakramentalni sastanak. Zajedno smo pokazali vjeru i otišli u crkvu kako bismo svetkovali dan Gospodnjeg.«

**Prodi K. (7), Kinshasa,
Demokratska Republika
Kongo**

»Volim pomagati drugima. Jednoga je dana u mojoj razredu jedno dijete bilo tužno tijekom odmora jer nije imalo ništa za jesti. Prišla sam mu i podijelila s njim ono što sam donijela za jesti.«

**Célia Tshidibi K. (5), Kinshasa,
Demokratska Republika
Kongo**

**Jeste li vi iz DR Konga?
Pišite nam! Rado bismo vas čuli.
Vidi stranicu P24.**

Ne želim biti drugačija!

Eliza Broadbent

(temeljeno na istinitoj priči)

»Vrijednost je duša velika u očima Božjim«

(Nauk i savezi 18:10).

Mika se uvijek radovala tečaju plesa. Voljela je slušati glazbu. Voljela je vježbati svoj pokret leptira i pogoditi ga točno. I posebno je voljela kad se cijeli razred zajedno kretao. Kad su činili to, bilo je kao da su plesači svi isti. Činilo se kao da nije jedina s Downovim sindromom.

Danas su učili novi plesni korak. Mika je gledala kako njezina učiteljica skače u zrak. Gledala je kako druge djevojčice pokušavaju. Neke su odmah uspjele. Nekima je trebalo nekoliko pokušaja. Mika je pokušavala i pokušavala, ali jednostavno nije mogla uspjeti.

»Hoćete li mi pomoći, učiteljice?« upitala je Mika. Djevojčica do nje pogledala je Miku. Zatim se nagnula prema prijateljici. »Zašto ona govori

tako?« šapnula je. Obje su se djevojčice okrenule i pogledale Miku.

Na putu kući s tečaja, Mika je bila tiha cijelim putem.

Kad su stigli kući, mama je mijesila tjesto u kuhinji. Imala je brašno na obrazu. To bi Miku ponekad nasmijalo. Ali danas je samo pustila torbu na pod i utonula u stolicu za stolom.

»Kako je bilo na plesu?« mama je upitala.

»Užasno«, rekla je Mika. »Tražila sam pomoć i djevojčica je rekla da govorim čudno. Tada je buljila u mene.« Mika je spustila pogled. »Ne želim više ići na ples.«

»O, Mika!« rekla je mama. »Tako mi je žao. Tata i ja volimo te gledati kako plešeš. Toliko smo ponosni na to kako naporno radiš!«

Mika je osjetila kako joj suze dolaze. »Ne volim Downov sindrom u meni. Ne volim da mi je lice drugačije. Voljela bih da mi nije tako teško naučiti nove stvari. Moram čak vježbati govoriti!«

Tata je sjeo s Mikom i zagrljio ju. »Mika, mi te *toliko* volimo. Ne bismo ništa mijenjali na tebi.«

Ali Mika je samo odmahnula glavom i pokrila lice svojim rukama. »Ne želim biti drugačija. Želim da Downov sindrom bude izvađen iz mene!«

Mama i tata bili su tihi nekoliko trenutaka.

»Imam ideju«, rekla je mama. Mika je provirila iznad svojih ruku. »Želim da se ne pomoliš i pitaš Nebeskog Oca što *on* osjeća za tebe?«

Mika je razmisljala o tome. Voljela je izgovarati molitve. Polako je kimnula. »Možeš li zapisati pitanje tako da se mogu sjetiti što pitati?«

Mama je zapisala pitanje. Tada je Mika uzela papir i otišla u svoju sobu pomoliti se.

Kad se vratila u kuhinju nekoliko minuta kasnije, Mikino je lice sjalo poput svjetiljke. »Nebeski Otac je odgovorio!« rekla je.

»Što je rekao?« mama je upitala.

»Rekao je: 'Mika, ja te volim takvu kakva si'«, ona je odgovorila. »I rekao je to GLASNO!«

Sljedećeg tjedna na plesu Mika se nije brinula što su druge djevojčice mislile o njezinom Downovom sindromu. Umjesto toga, primijetila je drugu djevojčicu, Saru, koja je izgledala tužno. I Sara je imala poteškoća naučiti neke nove pokrete.

Kad je Mika došla kući, odlučila je napisati poruku Sari. Nacrtala je puno srca. Mama joj je pomogla s pisanjem.

»Draga Sara«, napisala je Mika. »Ti si odlična plesačica. Ja želim biti tvoja prijateljica. Sretna sam što si u mom razredu plesa.«

Mika je jedva čekala dati Sari poruku. Željela je da se i Sara osjeća sretnom i voljenom na plesu. ●

Autorica živi u Uti, SAD.

Starješina Stevenson posjetio Čile

Apostoli putuju po svijetu kako bi posluživali ljudima i podučavali ih o Isusu Kristu.

Starješina Gary E. Stevenson i sestra Lesa Stevenson putovali su s predsjednikom Russellom M. Nelsonom i sestrom Wendy Nelson u Čile za vrlo važan događaj. Novi je hram bio posvećen u gradu Concepción!

Ovaj prelijepi novi hram drugi je izgrađen u Čileu, a 18. je hram u Južnoj Americi.

Mnogi se potresi događaju u Čileu. Hram Concepción Čile ima posebne temelje koji će spriječiti da bude oštećen ako se dogodi potres.

Djeca su došla sa svojim roditeljima da čuju kada predsjednik Nelson iznese posebnu molitvu za posvećenje hrama.

Laura i Alicia O. pomogle su postaviti zadnji kamen na vanjsku stranu hrama. To se zove ugaoni kamen hrama. Tada je hram bio spreman za posvećenje.

»Današnji se dan činio apsolutno nebeski.«

Sada dostojni članovi Crkve Isusa Krista svetaca poslednjih dana mogu ući unutra kako bi bili zapečaćeni za svoje obitelji i služili vršeći hramska krštenja!

Starješina Renlund posjećuje djecu

Starješina Dale G. Renlund posjećuje mnoga mesta sa svojom suprugom, sestrom Ruth L. Renlund, kako bi pomogao ljudima učiti o Isusu Kristu. Izlaže govore i obraća se misionarima. No gdje god išao, najdraže mu je sastajati se i rukovati s djecom. Ponekada ih čak posjeti u Maloj školi!

U Boliviji

U Japanu

U Peruu

U Južnoj Koreji

Starješina Renlund želi da djeca posvuda znaju kako ih Nebeski Otac poznaje i voli.

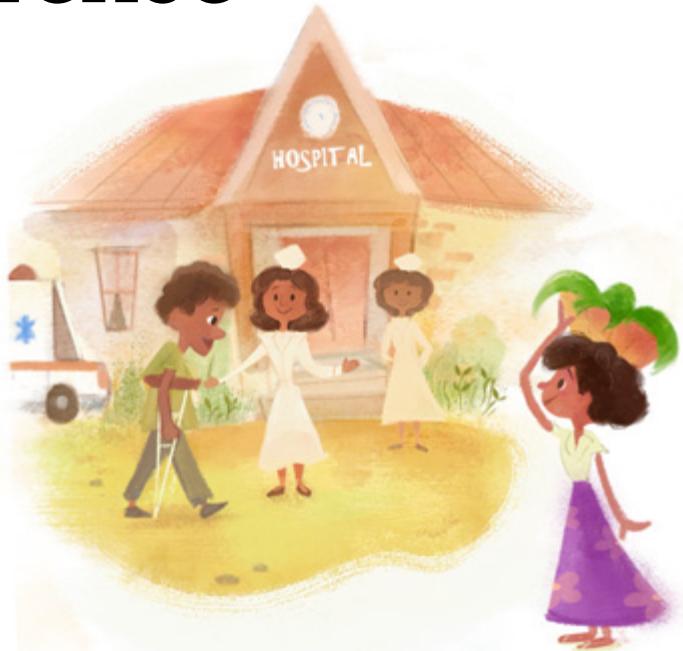
Bijela kapica za Florence

Jordan Monson Wright

(temeljeno na istinitoj priči)

Trinaestogodišnja Florence Onyejekwe došla je do svojeg uobičajenog mjeseta na zakrčenoj otvorenoj tržnici u Onitshi u Nigeriji. Ulica je bila ispunjena prodavačima koji su zazivali zaposlene kupce. Žene su balansirale svežnjeve na svojim glavama dok su hodale. Škola je upravo završila radi praznika i Florence je znala da su njezini prijatelji uživali u odmoru od nastavnih satova. No Florence je provodila svoje praznike prodajući biljku Vernonia amygdalina ovdje na tržnici. Bila je to njezina jedina prilika da zaradi novac za svoju školarinu.

Ipak, Florence se nije žalila. Naposljetku, njezina majka svakoga dana provodila mnoge sate na tržnici prodajući jam kako bi kupila hranu za obitelj. Mama je

naporno radila. Oba su joj roditelja naporno radila. No bez mnogo obrazovanja, malo je toga što su mogli napraviti. Florence je uskoro završila osnovnu školu. Možda ako bi mogla nastaviti svoje obrazovanje, mogla bi naći dobro plaćeni posao i pomoći svojoj obitelji.

Kada se vratila kući, Florence je našla svoje roditelje i upitala: »Mislite li da bih mogla ići u srednju školu? I možda na sveučilište?«

Mama je pogledala Nnama (tatu) i odmahnula glavom. »Sveučilište košta puno više nego što imamo,« rekao je Nnam. Florence je pogledala u svoje cipele. Nije htjela da Mama i Nnam vide koliko je razočarana.

Nekoliko je dana kasnije Florence navratila do bolnice kako bi preuzeila neke lijekove. Bolnica je bila gotovo jednako prometna kao i tržnica, samo ne toliko bučna. Florence je zjapila u medicinske sestre s njihovim uširkanim, bijelim kapicama. Zamislila se u takvoj uniformi kako pomaže bolesnima i brine se za bebe u velikoj bolnici. Možda bi *ona* mogla postati medicinska sestra.

Florence je znala da su njezini roditelji bili u pravu – steći obrazovanje bit će teško. No Florence je znala kako naporno raditi. Odlučila je pokušati.

Bez obzira na to koliko joj je zadatka ispunjavalo dan, Florence je uvijek našla vrijeme za učenje. Položila je ispite za srednju školu, a Nnam je posudio dovoljno novaca da bi ona mogla ići. Kasnije je saznala da će vlasta pomoći s plaćanjem škole za medicinske sestre. Njezin joj je san bio nadomak ruke!

No kada je došlo vrijeme da krene u školu za medicinske sestre, Florence je osjetila lagani sumnju. Što ako bude previše teško? Što ako će se osjećati usamljeno? Florence je pognulla svoju glavu i pomolila se: »Dragi Bože, molim te da mi daš snage za ići u školu za medicinske sestre i naporno raditi.«

U školi za medicinske sestre Florence je naučila davanje lijekova i čuvati alate čistima od klica. Ponekada su njezini pacijenti ozdravili, no ponekada nisu. Florence se često molila za hrabrost. Nakon tri duge godine, Florence je maturirala s nagradom za najbolju učenicu u svojem razredu. Njezin se san ostvario! Mogla je nositi bijelu kapicu za medicinske sestre i zaradivati dovoljno kako bi pomogla svojoj obitelji.

Mnogo godina kasnije, Florence je posjetila mali ogrank u misiji Gana Accra. Njezin suprug, Christopher Chukwurah, bio je predsjednik misije tamo. Florence je upoznala neku djecu u ogranku koja nisu uvek mogla ići u školu. Nisu bili sigurni što činiti sa svojom budućnosti. Podsjetili su Florence na nju kao dijete. »Što bih mogla reći da im pomognem?« Florence se tiho molila.

Tada je osjetila jasan poticaj: Ispričaj im o svojem životu.

Florence je promislila o svojem životu. Radila je u bolnicama u Nigeriji i Sjedinjenim Državama. Udalila se za dobrog čovjeka i zajedno su se priključili Crkvi Isusa Krista svetaca posljednjih dana. Postala je majka. Sada je pomagala misionarima da ostanu zdravi i marljivo rade. Nebeski joj je Otac pomogao da postane medicinska sestra. Pomogao joj je učiniti puno više nego što je ikada zamišljala. On može učiniti isto za ovu djecu.

Florence je pogledala djecu i nasmiješila se. »Znate one bijele kapice koje medicinske sestre nose? Vidjela sam takvu kapicu i odlučila postati medicinska sestra...« ●

Autor živi u Michiganu, SAD.

Na ovoj je slici prikazana Florence kada je konačno dobila svoju bijelu kapicu!

Brooklyn P., 9 godina, Utah, SAD

Prošle sam godine uzela knjigu u knjižnici o djevojčici koja je započela blog. Mislila sam da će to biti zabavna knjiga jer je glavni lik iste dobi kao ja, a i moja je mama bloger. Stoga sam mislila da će to biti knjiga s kojom se mogu povezati.

Pročitala sam samo nekoliko stranica knjige kad je djevojčica izgovorila Gospodnje ime uzalud. Nisam se osjećala sasvim dobro nakon što sam pročitala taj dio. Ali nastavila sam čitati, nadajući se da je to bilo samo jednom. Pročitala sam još nekoliko stranica i ona je to ponovno rekla.

Otišla sam i rekla mami što sam pronašla. Nisam znala trebam li nastaviti čitati ili ne. Moja mi je mama rekla da je to moj izbor. Ali ona se složila da vjerojatno nije dobro nastaviti čitati ako djevojčica govori stvari za koje znamo

da su krive. Moja je mama rekla da posebno nije dobro ako izgovara Gospodnje ime uzalud.

Pomislila sam da će pogledati događa li se to još više, pa sam prolistala knjigu. Otkrila sam da je izgovaranje Gospodnjeg imena uzalud način na koji ova djevojčica redovito govori. Odlučila sam vratiti knjigu u knjižnicu ne čitajući je više.

Osjećala sam se tužno da pisac knjige izgovara Gospodnje ime uzalud. Ali nakon što sam vratila knjigu u knjižnicu, osjećala sam se sretno jer sam donijela ispravnu odluku. Znam da sam slijedila »Moja evanđeoska mjerila« iz moje knjižice *Vjera u Boga* gdje piše: »Čitat će i gledati samo ono što je ugodno Nebeskome Ocu.« Znam da trebamo koristiti imena Nebeskog Oca i Isusa samo pobožno i s poštovanjem. ●

Bih li trebala nastaviti čitati?

Sve mogu u Kristu koji mi daje snagu

(vidi Filipljana 4:13).

Joy D. Jones
opća predsjednica
Male škole

Hramski izazov

„Srca djece okrenut će se k ocima njihovim“

(Nauk i savezi 2:2).

U nedjelju smo moje savjetnice i ja prisustvovali crkvenom sastanku. Izložile smo govore o hramu i onome posebnome što se tamo događa. Nakon sastanka pristupio mi je dvanaestogodišnji dječak imenom Colby i rukovao se sa mnom. Razgovarali smo o hramu,. Tada sam mu uputila izazov da pronađe obiteljsko ime za odnijeti u hram.

Ubrzo sam primila Colbyjevo pismo. Evo što mi je Colby napisao:

„Otišao sam kući i pronašao novo ime. Ispalo je da sam pronašao svojeg trećeg pradjeda!

Nešto kasnije otišao sam u hram i bio kršten za njega.

Bilo je doista posebno jer je moj brat bio taj koji me krstio, a moj me otac potvrdio za njega.

Osjetio sam topli osjećaj u sebi koji je donio mir. Osjećam da je ono što sam učinio za svojeg djeda bilo doista dobro jer sad on može ići u celestijalno kraljevstvo kako bi živio sa svojom obitelji. Cijeli ostatak dana osjećao sam se stvarno dobro iznutra.

Također sam saznao da nitko ne zna tko su bili roditelji mojeg trećeg pradjeda da mogu pronaći njihova imena te i njihova imena odnijeti u hram!*

Kako je Colby iznimski primjer! Bez obzira koliko stari bili, možete biti primjer svojoj obitelji i prijateljima. Možete iznositi evanđelje svima koje znate – čak i svojim precima! ●

Pokazati i reći

Ovog je mjeseca *Opći sabor!* Evo što se nekoj djeci sviđa kod sabora.

Volim slušati priče i zbor kako pjeva. Takoder volim slušati usporedbe koje oni iznose.
Yuri H. (8), Taoyuan, Tajvan

Volim slušati proroka jer Gospodin govori preko njega.
Andrés C. (12), Valle del Cauca, Kolumbija

Volim gledati sabor jer volim slušati proroke i volim provoditi to vrijeme sa svojom obitelji.
David J. (9), Sololá, Gvatemala

Abel C. (10) i Tina S. (9), okrug Bong, Liberija, brat su i sestra. Abelu se sviđa sabor jer je to vrijeme svake godine kada podržavamo našeg proroka kao predsjednika Crkve. Tini se »sviđa kada prorok govori o hramovima«.

Anna B. (10), Maharashtra, Indija, gledala je sabor sa svojom majkom. Donosi svoj dnevnik i olovke na svaki sabor kako bi zapisivala svjedočanstva i poruke koje čuje.

David (4) i Juliana M. (6), South Holland, Nizozemska, ispune 15 zdjeli s grickalicama i stave sliku apostola ili člana Prvog predsjedništva na svaku od njih. Kada jedan od braće govori, oni jedu što je u toj zdjeli!

Služiti Gospodinu na španjolskome

Jennifer Maddy
(temeljeno na istinitoj priči)

Zamislite da vam vaš priatelj da najbolju knjigu koju je ikada pročitao. Vi je otvorite... i otkrijete da ne možete čitati knjigu. Napisana je na drugom jeziku! Što biste učinili?

U ranim godinama Crkve, Mormonova knjiga bila je tiskana samo na engleskom jeziku. Predsjednik Brigham Young pozvao je dva misionara da propovijedaju evanđelje u Meksiku i prevedu Mormonovu knjigu na španjolski. Ali trebalo im je više pomoći za to. Nisu ni znali da je preko oceana Bog pripremio čovjeka koji im može dati upravo onu pomoć koju su trebali.

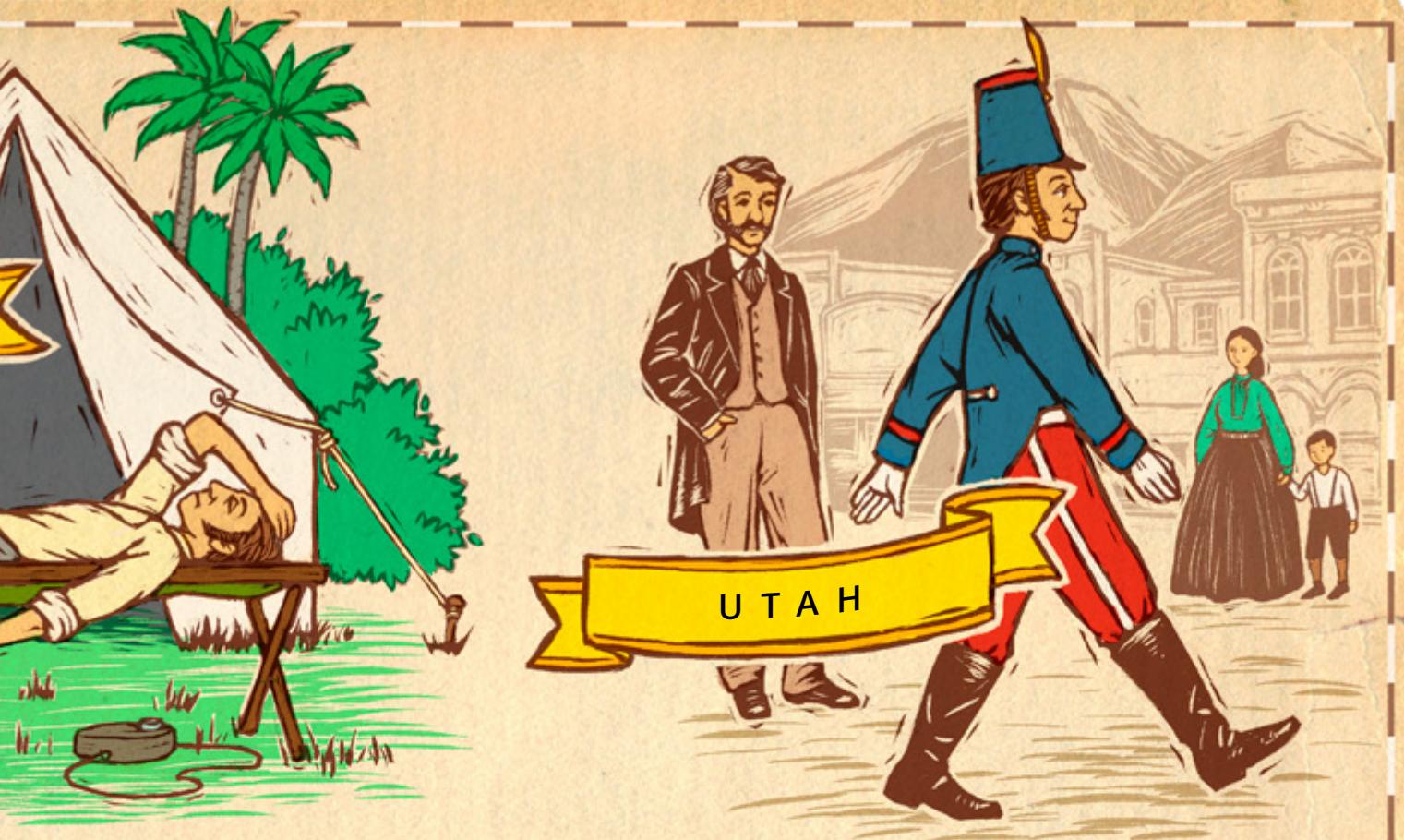
Meliton Gonzalez Trejo došao je iz bogate obitelji u Španjolskoj. Naporno je učio u školi i postao je časnik u španjolskoj vojsci. Uvijek ga je zanimala vjera, ali ništa što je pronašao nije mu se činilo ispravnim. Jednog je dana čuo drugog časnika kako govori o skupini ljudi koji sebe nazivaju »svecima«. Oni su pripadali Crkvi Isusa Krista svetaca posljednjih dana i prorok ih je Božji doveo u Stjenjak u Sjedinjenim Državama. Meliton je osjetio

snažnu želju da ih upozna. Pridružio se vojnoj ekspediciji na Filipine, nadajući se da će mu to pomoći da kasnije stigne u Sjedinjene Države. Ali Meliton je postao toliko zauzet svojim poslom da se posjeta svecima počela činiti manje važnom.

Tada se Meliton ozbiljno razbolio. Sjetio se zašto je došao na Filipine i pomolio se Bogu o tome što treba učiniti. Te je noći Meliton imao poseban san. Znao je da treba krenuti za Stjenjak.

Kad se Meliton oporavio od svoje bolesti, nastavio je svoje putovanje u Sjedinjene Države. Stigao je u Kaliforniju 4. srpnja 1874. i uputio se prema Salt Lake Cityju.

Kad je Meliton stigao u Salt Lake, naišao je na problem: mogao je čitati engleski, ali nije ga nikada govorio. Nije mogao komunicirati ni sa kim! Ali odlučio je da će, ako ne može razgovarati s ljudima, privući njihovu pažnju na drugi način. Meliton je odjenuo svoju uniformu španjolske vojske i marširao je gradskim ulicama. Kao što se nadao, mnogi su ga ljudi primijetili! Naposljetu

ga je uočio član Crkve imenom brat Blanchard, profesor na sveučilištu koji je govorio španjolski. Brat Blanchard pomogao je Melitonu da se smjesti u Salt Lakeu i podučio ga je evanđelju. Ubrzo je Meliton bio kršten.

Brat Blanchard također je predstavio Melitona predsjedniku Brighamu Youngu. Meliton je rekao predsjedniku Youngu da više od svega želi prevesti Mormonovu knjigu na španjolski jezik.

Predsjednik Young zatražio je od Melitona da pomogne misionarima koji su išli u Meksiko prevesti dijelove Mormonove knjige na španjolski. Meliton je proveo mnogo tijedana prevodeći engleske riječi na španjolski. Svake je večeri pregledavao svoj prijevod s misionarima. Oni su govorili nešto španjolskog jezika, ali su osjećali da ovaj važan prijevod treba rođenog govornika španjolskog. Znali su da je Meliton odgovor na njihove molitve. Prijevod je bio objavljen 1875. godine. Bio je nazvan *Trozos Selectos del Libro de Mormon* (Odabrani odlomci iz Mormonove knjige).

Misionari su sada bili spremni ići u Meksiko. Natovarili su 1500 primjeraka prevedenih Svetih pisma na konja i krenuli na svoje putovanje. Prvi su puta govornici španjolskog mogli čitati Mormonovu knjigu na svom jeziku! Iako je Meliton živio tisućama kilometara daleko u Španjolskoj, Nebeski ga je Otac doveo točno tamo gdje je trebao biti. Zbog svoje hrabrosti i vjere, Meliton je pomogao donijeti riječ Božju brojnim ljudima. ●

Autorica živi u Uti, SAD.

Meliton Gonzalez Trejo (1844.–1917.) služio je nekoliko misija u Meksiku i krstio je neke od prvih članova Crkve tamо. Godine 1886. Meliton je pomogao završiti prijevod cijele Mormonove knjige na španjolski.

Pavlova misionarska putovanja

Marissa Widdison

Crkveni časopisi

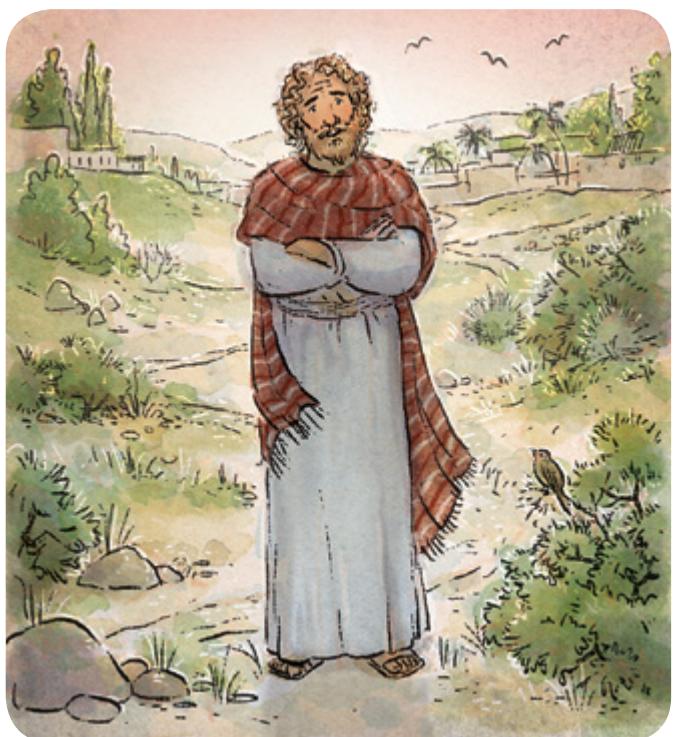
Nakon što je Isus uskrsnuo, apostol Pavao putovao je u različite zemlje kako bi podučio ljude o Isusu. Tada nije bilo automobila ni zrakoplova, pa je puno hodao! Ponekad je putovao brodom.

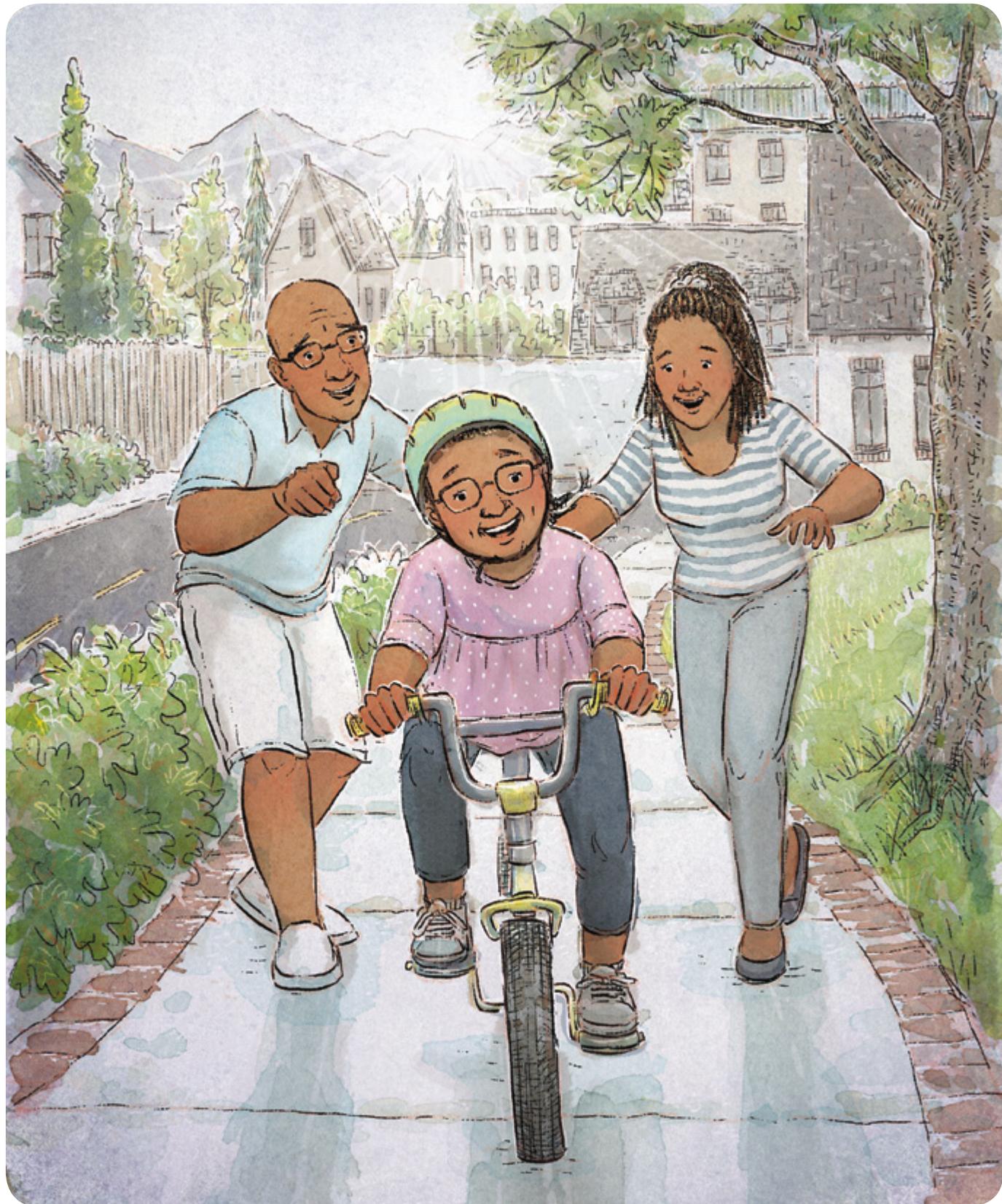
Pavao je podučavao ljude u crkvama i domovima. Podučavao je ljude na stjenovitim vrhovima brda i na gradskim ulicama.

Mnogim se ljudima nije sviđalo ono što je Pavao podučavao. Ponekad je Pavao bio poslan u tamnicu. Ponekad se Pavao razbolio.

Ali kroz sve ove teškoće, Pavao je imao vjeru. Rekao je: »Mogu činiti sve kroz Krista.« Znao je da će mu Isus pomoći da bude snažan.

Isus Krist može i meni pomoći da budem snažan.
On me voli i ja volim njega! ●

Isus mi može pomoći učiniti što je teško

Dragi roditelji,

jedna je od glavnih poruka Novoga zavjeta ta da možemo pronaći mir i radost u Kristu, bez obzira na to kakav je naš život. U ovomjesečnom časopisu iznosi se slično svjedočanstvo.

- Na stranici P4, dječak je utješen kada ima loše snove.
- Na stranici P8, djevojčica s Downovim sindromom podsjetila se da ju Nebeski Otac voli.
- Na stranici P15, plakatom se naučava da je sve moguće uz pomoć Isusa Krista.
- Na stranicama P20–P23, Pavao postavlja primjer vjere.

Dok zajedno čitate ovaj časopis, potražite načine na koje su Isus i Nebeski Otac pomogli ljudima u svakoj priči. Možete podcrтati riječi koje opisuju izazove s kojima su se suočili. Tada zaokružite riječi koje opisuju koju su pomoć primili. Kao obitelj porazgovarajte o tome kako se kušnje ponekada uklanjaju, a u drugim smo slučajevima mi osnaženi dok prolazimo kroz svoje kušnje. Kako bilo, Isus i Nebeski Otac vole nas i tu su za nas!

Nadamo se da će imati radostan mjesec,

Prijatelj

Kako poslati umjetničko djelo ili iskustvo vaše djece časopisu Lijahona

Posjetite stranicu lijahona.ChurchofJesusChrist.org i kliknite na poveznicu »Submit an Article or Feedback«. Ili pošaljite e-poštu na adresu lijahona@ChurchofJesusChrist.org zajedno s imenom svog djeteta, nazivom grada u kojem prebiva i sljedećom izjavom odobrenja: »I, [umetnите своје име и презиме], give permission to The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints to use my child's submission in the Church magazines, on Church websites, and social media platforms« (Ja, [umetnите своје име i prezime], dajem odobrenje Crkvi Isusa Krista svetaca posljednjih dana da koristi podnesak mojeg djeteta u crkvenim časopisima, na crkvenim stranicama i platformama društvenih medija). Jedva čekamo da nam se javite!

**Pronađite Lijahonu skrivenu
unutra!**

KAZALO

- P2** Voljeti druge kao što Isus voli nas
- P4** Samo molitvu daleko
- P6** Pozdrav iz Demokratske Republike Kongo!
- P8** Ne želim biti drugačija!
- P10** Apostoli diljem svijeta: Starješina Stevenson posjetio Čile
- P11** Apostoli diljem svijeta: Starješina Renlund posjetio djecu
- P12** Bijela kapica za Florence
- P14** Bih li trebala nastaviti čitati?
- P15** Pametna ideja: Sve mogu u [Kristu]
- P16** Hramski izazov
- P17** Pokazati i reći
- P18** Hrabri primjeri: Služiti Gospodinu na španjolskome
- P20** Priče iz Svetih pisama: Svetopisamske priče
- P23** Stranica za bojanje: Isus mi može pomoći učiniti što je teško